

Zitting 2003-2004

5 november 2003

BEKNOPT VERSLAG

MIDDAGVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Oprichting van een commissie ad hoc	3
Actuele vragen	
– van de heer Johan Malcorps (Nooddecreet voor de Scheldeverdieping) met antwoord van minister Gilbert Bossuyt	3
– van de heer Pieter Huybrechts (Steun aan oudere migranten die via gezinshereniging het land binnenkomen) met antwoord van minister Paul Van Grembergen	3
– van de heren André-Emiel Bogaert, Johan Malcorps en Paul Wille (Invoering van de milieubeleidsvereenkomst afvalbanden) met antwoord van minister Ludo Sannen	4
– van de heren Joris Van Hauthem en Johan Sauwens (Transfers tussen de gewesten) met antwoord van minister-president Bart Somers	6
– van de heer Jan Laurys (Vlaamse steun voor een nieuwe basketbalzaal in Oostende)	

Rapport van de Vlaamse regering

- Samenstelling van de kabinetten van de Vlaamse ministers
  - Antwoord van de minister-president
(Sprekers : de heer Luc Van den Brande en minister-president Bart Somers)

9

Actualiteitsdebat (Voortzetting)

- Vlaams ondernemerschap
(Sprekers : de heren Dirk De Cock, André Denys, Jan Laurys, Gerald Kindermans, Eddy Schuermans, Luc Martens, André-Emiel Bogaert, Chris Vandembroeke, Eric Van Rompuy, Francis Vermeiren, Bruno Tobback en Jan Penris, minister Patricia Ceysens en minister-president Bart Somers)

11

Ontwerpen van decreet

- Preventief gezondheidsbeleid
  - Algemene bespreking
(Sprekers : mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Koen Helsen, Felix Strackx en Jan Van Duppen en minister Adelheid Byttebier)
  - Artikelsgewijze bespreking
- Associatieverdrag met de Arabische republiek Egypte
  - Algemene bespreking
  - Artikelsgewijze bespreking
- Stabilisatie- en Associatieovereenkomst met de republiek Kroatië
  - Algemene bespreking
  - Artikelsgewijze bespreking

18

23

23

23

24

24

Verzoekschriften

- 's Hertogenmolens te Aarschot
  - Verslag
(Spreker : mevrouw Mieke Van Hecke, verslaggever)
- Ophaling, verwerking en vernietiging van dierlijke afvalstoffen
  - Verslag

24

24

Voorstel van resolutie

- Voorlopige vaststelling herziening Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
  - Bespreking

24

Voorstel van bijzonder decreet

– Kieskringen voor het Vlaams Parlement	
– Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie (Sprekers : de heren Kris Van Dijck, Eric Van Rompuy, Bruno Tobback, Francis Vermeiren, Jos Stassen, Filip Dewinter en Kris Van Dijck)	25
Ontwerp van decreet	
– Preventief gezondheidsbeleid	
– Hoofdelijke stemming (Spreker : de heer Francis Vermeiren)	26
Verwelkoming	26
Ontwerpen van de creet	
– Associatie tussen de Europese Gemeenschappen en Egypte	
– Hoofdelijke stemming	27
– Stabilisatie- en Associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en Kroatië	
– Hoofdelijke stemming	27
Voorstel van resolutie	
– Voorlopige vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	
– Hoofdelijke stemming	27
Met redenen omklede moties	
– Niet-naleving van het bestuursakkoord afgesloten tussen de Vlaamse regering, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de Vereniging van de Vlaamse Provincies	
– Hoofdelijke stemming (Spreker : de heer Mark Van der Poorten)	27
– Schoolinfrastructuur	
– Hoofdelijke stemmingsen (Spreker : de heer Jos De Meyer)	28
Regeling van de werkzaamheden	28
Aanwezig	28
Afwezig met kennisgeving	29
Afwezig zonder kennisgeving	29

Voorzitterschap van de heer Norbert De Batselier, voorzitter

– *De vergadering wordt geopend om 14.40 uur.*

OPRICHTING VAN EEN COMMISSIE AD HOC

De voorzitter : Het Uitgebreid Bureau stelt voor een commissie ad hoc voor Wapenhandel op te richten, bestaande uit vijftien vaste en vijftien plaatsvervangende leden onder het voorzitterschap van de voorzitter van het Vlaams Parlement.

De commissie ad hoc zal de reeds ingediende voorstellen van decreet inzake wapenexport en het Vlaams vredesinstituut behandelen en de algemene normerende en controlerende bevoegdheid inzake wapenhandel, inbegrepen de zesmaandelijks en jaarlijkse rapportering aan het Vlaams Parlement, uitoefenen. Bij de behandeling van de zesmaandelijks rapporten zijn de vergaderingen van de commissie ad hoc besloten.

De beslissing van de plenaire vergadering van woensdag 8 oktober 2003 tot voorlopige toewijzing van de bevoegdheid met betrekking tot de in-, uit- en doorvoer van wapens en munitie aan de commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme wordt opgeheven.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Dan nodig ik de fractievoorzitters uit mij zo spoedig mogelijk de namen van de leden die in de commissie ad hoc zullen zitting hebben, mee te delen.

ACTUELE VRAGEN

Nooddecreet voor de Scheldeverdieping

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Malcorps tot de heer Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over een eventueel nooddecreet voor de Scheldeverdieping.

De heer Johan Malcorps : De Antwerpse havengemeenschap vreest dat het nog tot 2015 kan duren eer werk kan worden gemaakt van de Scheldeverdieping. Daarom wordt nu de idee gelanceerd dat Vlaanderen en Nederland samen een noodwet zouden moeten maken opdat er tegen eind 2004 een beslissing zou kunnen worden genomen. Nochtans loopt het overleg tussen Vlaanderen en Nederland goed.

In Nederland waar destijds voor de eerste Scheldeverdieping al een noodwet werd gestemd, meent men dat deze werkwijze niet voor herhaling vatbaar is. Ook in Vlaanderen voelen verschillende fracties waaronder de mijne weinig voor deze werkwijze die voor het Deurganckdok al werd toegepast.

Wat denkt de minister van deze procedure ?

Minister Gilbert Bossuyt : Het antwoord zou heel kort kunnen zijn. Neen, ik voel niets voor een nooddecreet.

De houding van de Antwerpse havengemeenschap was ook ingegeven door het rapport van de technische Scheldecommissie. In dit rapport moesten procedures worden uitgewerkt voor de begeleiding van projecten die betrekking hebben op de veiligheid, de toegankelijkheid en de natuurlijkheid van het Schelde-estuarium.

Op 19 september jongstleden heb ik met de Nederlandse minister van Verkeer en Waterstaat, mevrouw Schuls, afgesproken dat we het advies zouden vragen van het overleg van adviserende partijen waarin de belangengroepen uit Vlaanderen en Nederland vertegenwoordigd zijn, onder meer de Antwerpse

havengemeenschap en het Antwerpse havenbedrijf. Het zou onkies zijn een initiatief te nemen vooraleer dat advies verstrekt is.

We hebben wel afgesproken dat we hierover vóór het einde van 2004 een beslissing zouden nemen. In voorbereiding op dat beslissingsmoment heb ik aan mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Buitenlandse Aangelegenheden, gevraagd een task force op te richten om de verdragrechtelijke en diplomatieke aspecten van de beslissing voor te bereiden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Steun aan oudere migranten die via gezinshereniging het land binnenkomen

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Huybrechts tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de financiële gevolgen voor de OCMW's van steun aan oudere migranten die via gezinshereniging het land binnenkomen.

De heer Pieter Huybrechts : In het kader van de gezinshereniging laten heel wat allochtone medeburgers hun ouders of grootouders, die in hun eigen land geen pensioen of andere sociale voorzieningen genieten, naar ons land overkomen. Na verloop van tijd blijkt zeer dikwijls dat de reeds in ons land verblijvende allochtonen over onvoldoende financiële middelen beschikken om hun oudere familieleden te onderhouden.

Een Antwerps OCMW-raadslid van de VLD spreekt over systematische fraude. Hij vraagt zich terecht af hoe we onze eigen senioren die heel hun leven hebben bijgedragen aan de welvaart van ons land, de nodige sociale voorzieningen kunnen blijven geven indien we ook verplicht worden om de ouderen uit de hele wereld te onderhouden.

Is deze situatie financieel houdbaar ? In de toekomst zullen de allochtone bejaarden immers massaal bij het OCMW gaan aankloppen.

Hebt u al overleg gepleegd met de federale collega's om de misbruiken van de gezinshereniging eindelijk aan te pakken ?

Minister Paul Van Grembergen : Toen de discussie over de gezinshereniging destijds werd gevoerd, gebeurde dit vooral in het kader van de zorg om de rechten van de mens, meer bepaald het recht op een gezins- en familieleven. Dat betekent evenwel niet dat er aan de gezinshereniging financiële lasten kunnen gekoppeld zijn. De verantwoordelijkheid voor de gezinshereniging ligt trouwens op het federale niveau, meer bepaald bij minister Dewael.

De steunverlening is geregeld door de OCMW-wetgeving en ook dat is een federale materie.

De heer Huybrechts zegt dat we niet de verantwoordelijkheid kunnen dragen voor alle ouderen uit de hele wereld. Hij geeft daarmee de indruk dat er sprake is van een echte volksverhuizing. Nochtans heb ik vernomen dat het bij het OCMW van Antwerpen gaat om een tiental gevallen. Ik zeg niet dat er geen onregelmatigheden zijn gebeurd, maar het gaat niet om massale misbruiken.

Mijn bevoegdheid is van administratieve aard : ik moet nagaan of de OCMW-besturen zich aan de administratieve regels houden. Uiteraard ben ik binnen mijn bevoegdheid wel bereid het probleem te bespreken met de federale minister.

De heer Pieter Huybrechts : Ik heb de woorden aangehaald van een OCMW-raadslid van de VLD in Antwerpen.

Ik wil ook de heer Rachid Bogonan citeren, een medewerker van het opbouwwerk Antwerpen-Noord. Hij verwacht een catastrofe voor de tweede en volgende generaties omdat de jongeren zijn opgevoed in het individualisme van het westen. Voor hen zal het niet meer evident zijn hun ouders in huis te nemen, zegt hij. We kunnen dan ook redelijkerwijze veronderstellen dat allochtone bejaarden zich in de toekomst massaal tot

het OCMW zullen richten.

Minister Paul Van Grembergen : De onderhoudsplicht van de kinderen voor de ouders staat in de wet. Deze wet staat ter discussie maar is tot op heden niet gewijzigd. Het OCMW gaat telkens na welke middelen de kinderen hebben. Op basis van dat onderzoek neemt de OCMW-raad een beslissing. Indien men het niet eens is met deze beslissing kan men er tegen in beroep gaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Invoering van de milieubeleidsvereenkomst afvalbanden

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heer Bogaert, de heer Malcorps en de heer Wille tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de problemen bij de invoering van de milieubeleidsvereenkomst afvalbanden.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijn actuele vraag is de omzetting van een vraag om uitleg van 23 oktober 2003. Er is een totale malaise in de problematiek van de verwerking, de ophaling en de tarifiëring van afvalbanden. Er bestond vroeger een milieubeleidsvereenkomst (MBO) die goed werkte. Nu heeft men een nieuwe MBO van 17 juli 2003 en blijkbaar heeft men hierbij het monopolie van de VZW Recytire zodanig uitgebreid, zodat men nu met de problemen zit die eigenlijk te voorzien waren. Wat is er gebeurd ? Het zijn de producenten, de invoerders van banden en de verdelers van nieuwe banden die het monopolie krijgen voor de verwerking en de ophaling van bijhorende gelden voor gebruikte banden.

De rechtbanken zijn niet onverdeeld gelukkig met de uitvoerbaarheid van deze MBO, en dit op diverse vlakken. Zowel de consument als de sector die afvalbanden hergebruikt en recycleert zijn immers uitgesloten van de deelname.

Het gaat hier dus om een actueel probleem. Wat heeft de regering met deze MBO bedoeld ? Welk soort monopolie heeft de regering willen geven aan een privaat rechtspersoon, die verregaande bevoegdheden krijgt die voor een groot deel tot het openbare domein behoren ? Gaat het om een milieutaks ? Is het een milieuheffing ? Is het een sectorieel akkoord ? Is het een meerprijs ? Valt hij ten laste van de producent of van de eindgebruiker ? Krijgt Recytire een monopolie van bestekgeving ? Krijgt Recytire een monopolie van ophaling van die gelden ? Het gaat immers om tientallen miljoenen euro's op jaarbasis. Er dient dus meer uitleg verstrekt te worden over die verwardheid op de markt van vandaag. Wat gebeurt er momenteel met die MBO ? Is die MBO uitvoerbaar en is die MBO betaalbaar ?

De heer Johan Malcorps : Ik had ook een vraag om uitleg ingediend die is omgezet in een actuele vraag. Ik wilde bij de actualiteit aansluiten. De rechtbank van koophandel heeft de firma Eurokarkas voor een deel in het gelijk gesteld en een dwangsom opgelegd als die milieubijdrage vanaf 1 november zou ingevoerd worden. De VZW Recytire heeft beslist om dat voorlopig op te schorten.

Er is in de Commissie Leefmilieu uitvoerig gediscussieerd over deze MBO. Men was het unaniem eens dat deze MBO een vooruitgang was ten opzichte van een vorige MBO. Er is dus een verbetering opgetreden, maar er zijn nog een aantal problemen. Eén van de problemen die de firma Eurokarkas vandaag opmerkt en waar mijnheer Bogaert ook op wijst, is dat oude banden voor een groot deel hergebruikt worden en dat er recyclage mogelijk is. Als ecologen staan wij daar uiteraard achter. Het kan niet de bedoeling zijn dat de gebruikte banden worden versneden en opgestookt in cementovens, hetgeen vandaag nog te veel gebeurt en waar de praktijk van de VZW Recytire tot kan leiden. Er zijn overigens in de MBO duidelijke percentages qua loopvlakvernieuwing en recyclage opgelegd. In de Commissie is er op gewezen dat die percentages op dit moment nog niet gehaald worden. Het is belangrijk dat daarop toegezien wordt. Wat is de situatie van die milieubijdrage, die essentieel is om de MBO te laten werken? Net als voor andere afvalstromen en voor andere vormen van terugnameplicht dient er een akkoord te zijn binnen de ganse sector, zodat dat het beste is voor het milieu. Die milieubijdrage is daarin essentieel en als die verworpen wordt, zit men met een financieringsprobleem. Wat zijn daar de gevolgen van ? Hoe ziet de minister dit ? Moet er iets veranderen aan die MBO, aan Vlaria ? Of gaat de minister de zaken op zijn beloop laten ?

De heer Paul Wille : De vragen zijn eigenlijk vrij duidelijk. Zal de milieuheffing geheven worden ? Wie moet ze betalen ? Waar moeten de garagehouders naartoe ? Zullen we de doelstelling halen door middel van dit concept ?

Gezien de uitspraak van de rechtbank van Koophandel en de opgelegd dwangsom is het heel waarschijnlijk dat men naar Europa zal stappen wanneer de MBO wordt ondertekend. Is het niet aangewezen om nieuwe besprekingen aan te knopen met de vzw en alle andere betrokkenen ? Deze maatregel doet voor een aantal bedrijven immers problemen rijzen.

Men gaat ervan uit dat oude banden vanaf 1 januari gratis opgehaald zullen worden. Ik vrees dat we heel wat landen uit het buitenland zullen ontvangen. Ik denk niet dat we zo de doelstelling zullen halen.

Minister Ludo Sannen : De MBO is een voorbeeld van deregulering. De overheid legt een doelstelling op waarna de sector deze doelstelling realiseert. Door middel van de vzw Recytire realiseren producenten en verdelers van banden de aanvaardingsplicht. Voorts streeft Recytire naar preventie, hergebruik en recyclage. Hoe dat precies gebeurt in de verantwoordelijkheid van de sector. Bijgevolg is het Vlaams Gewest niet betrokken bij de huidige juridische procedure tussen Eurokarkas en de private vzw Recytire.

De overheid stelt geen monopolie in. Als er sprake is van een monopolie, dan werd dat door de sector zelf ingesteld. De sector had andere organisaties kunnen uitnodigen om de doelstellingen te halen.

Het inzamelen van banden loopt blijkbaar mank. Niet iedereen binnen de sector staat achter het voorstel van de sector zelf. De doelstelling van de vzw Recytire is alle banden terug in het circuit te brengen om ze vervolgens te recyclen of om het loopvlak ervan te vernieuwen. Het Vlaams Parlement was het daarmee eens. De overheid moet er dus alleen op toezien dat de doelstelling gehaald wordt.

Om te kunnen functioneren, moet de bijdrage uiteraard geïnd worden, en dat kan op dit moment niet. Niet de doelstellingen vormen een twistpunt, wel de manier waarop Recytire die doelstelling wil halen. De manier waarop Recytire de markt verdeeld wordt betwist door Eurokarkas. Omdat het een procedure tussen twee private partners is, moet de overheid afwachten. Ik zie geen reden om de huidige doelstellingen - aanvaardingsplicht, recyclage en hergebruikt - te wijzigen. De rechterlijke uitspraak zal Recytire en de sector misschien verplichten om zich anders te organiseren.

De heer André-Emiel Bogaert : Volgens mij is er wel een monopolie. De vzw Recytire is de enige contractant. Alle andere betrokkenen zijn indertijd uitgenodigd op het kabinet, maar mochten de MBO niet ondertekenen. De Vlaamse overheid maakt een fout door de sector te beperken tot de producenten, die zo veel mogelijk nieuwe banden willen verkopen. Ook de invoerders, verdelers, recycleerders en consumenten behoren tot de sector. Ik kom niet tussen in de gerechtelijke procedure, maar de problemen met de tarifiering, doelstelling en sectoromschrijving zullen pas verdwijnen als we de MBO aanpassen.

De heer Paul Wille : Waar ik me echter zorgen om maak is dat Recytire recyclage niet promoot en eerder voor verbranding kiest. We zijn inderdaad niet betrokken in de juridische procedure, maar als het concept mank loopt, moeten wij het concept durven aanpassen.

Ik denk niet dat er sprake is van een monopolie. Eurokarkas treedt niet tegen een monopolie op. Het bedrijf komt op voor zijn eigen belang.

De heer Johan Malcorps : De doelstellingen zijn duidelijk : 25 procent loopvlakvernieuwing en 20 procent verwerking als granulaat. Het is dus niet de bedoeling alle banden in de cementovens te verbranden. De sector zal gedwongen worden samen te werken met alle bedrijven die zich bezighouden met recyclage en loopvlakvernieuwing.

Als het tot een Europese procedure komt, is er een probleem. Ook in andere sectoren wordt overwogen om een milieubijdrage in te voeren. Moeten we kiezen voor een aparte milieubijdrage of wordt de milieubijdrage verwerkt in de aankoopprijs ?

Minister Ludo Sannen : In de nieuwe MBO zijn de doelstellingen duidelijk. De overeenkomst is nog maar pas gesloten. Het is onmogelijk na te gaan of de doelstellingen gehaald worden. Er moet een verbetering zijn zo niet zullen we optreden. Volgens de MBO mag niet alles verbrand worden in de cementovens.

Het handelt niet over de markt van ophaling of verwerking, hoewel Recytire daar wel beroep op doet. Er is dus een conflict met Eurokarkas. Alle bedrijven de mogelijkheid geven om zelf aan de normen voor recyclage te voldoen, zou betekenen dat de MBO afgeschaft wordt. Niet de sector zelf, maar de overheid zou dan controleren.

Er kunnen ook andere VZW's ontstaan. Nu is er nog maar één, die allicht een groot deel van de sector vertegenwoordigt.

De heer André-Emiel Bogaert : De overheid draagt dus een deel van haar bevoegdheid over milieu over aan een VZW. Recytire mag zelf bestekken opmaken en is niet onderhevig aan de spelregels van de openbare aanbesteding. Dat is een probleem.

Minister Ludo Sannen : Het gaat niet over private partners.

De heer Paul Wille : Het is niet normaal dat een private vzw in een persconferentie oplegt wanneer betaald moet worden. Is de minister bereid om de vertegenwoordigers van de sector opnieuw te ontmoeten om te beoordelen of de doelstellingen gehaald worden ?

Minister Ludo Sannen : Recytire is verantwoordelijk. Ik zal echter zo snel mogelijk met hen overleggen, maar mij niet mengen in de juridische procedure.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Transfers tussen de gewesten

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengestelde actuele vragen van de heren Van Hauthem en Sauwens tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over een nieuwe studie inzake de problematiek van de transfers tussen de gewesten.

De heer Joris Van Hauthem : In De Tijd zegt de minister-president dat de resultaten van de KBC-studie over de transfers aansporen tot verdere regionalisering. Uit die studie blijkt dat Vlaanderen 5,4 miljard euro, dus ongeveer 40.000 frank per Vlaming, overdraagt aan Wallonië en Brussel. De studie is echter onvolledig want daar komt nog de intrestlast van de staatsschuld bij. In totaal gaat het dan over 10 miljard euro of 80.000 frank per persoon. Zeven tot 8 procent van onze welvaart wordt afgeroomd, zonder controle, zonder voorwaarden. Sinds 1991 staat in elk regeerakkoord dat solidariteit nodig is maar dat het moet gaan over rechtvaardige, objectieve, transparante en omkeerbare transfers.

Ik vrees ook dat men ook nu opnieuw bij loze verklaringen zal blijven. Het betreft immers oude en reeds bekende cijfers, die enkel geactualiseerd zijn. Op drie momenten kon de meerderheid er reeds tegen geageerd hebben : bij de onderhandelingen over de regeringsvorming in 1999 en 2003 en over Lambermont. Telkens opnieuw lieten zij de gelegenheid voorbijgaan. De transfers zijn immers taboe, want één van de pijlers van de Belgische constructie.

Nu resten de minister-president twee mogelijkheden. De federale regering heeft de deelstaten gevraagd om bij te dragen aan de aflossing van de federale staatsschuld. De Vlaamse regering kan dat weigeren tenzij de transfers worden opgelost. De Vlaamse regering kan het probleem ook op de agenda van het overlegcomité plaatsen.

Zal het bij loze verklaringen blijven ? Blijft dit taboe bestaan ? Ik hoop dat de minister-president zich niet zal beperken tot de vaststelling dat een verdere regionalisering nodig is.

De heer Johan Sauwens : De personenbelasting van de provincie Antwerpen bedraagt evenveel dan de transfers. Dat is onthutsend, vooral nu de regering naar middelen zoekt voor de lopende werkingsuitgaven. De transfer in het kader van de Financieringswet kan nog als een vorm van rechtvaardige herverdeling, vergelijkbaar met het Duitse systeem, beschouwd worden en is bovendien omkeerbaar. Over de federale departementen gaan Kamer en Senaat.

Voorts zijn er de problemen van de loonkost en de Belgische arbeidsmarkt. De werkgelegenheidsconferentie heeft eerder thema's in de marge behandeld.

Uit een bevraging van de Kamers van Koophandel bleek dat de loonkost de belangrijkste jobkiller is in alle Vlaamse provincies.

Men kan er niet langer omheen dat de Belgische arbeidsmarkt niet meer functioneert. Een studie over de arbeidsmobiliteit bewijst dat talrijke vacatures in West-Vlaanderen en Limburg niet ingevuld raken omdat de werklozen zich, aan de overkant van de taalgrens, niet wensen te verplaatsen.

De Waalse arbeidsmarkt is al decennialang ziek. Indien Wallonië dezelfde tewerkstellingsgraad zou kennen als Vlaanderen, zouden er een bijkomende 150.000 mensen een job hebben. Deze mensen zouden er dan kunnen voor zorgen dat de sociale zekerheid gefinancierd wordt en de loonkost kan dalen.

Noël Slangen heeft de regering allicht geadviseerd om geen rekening meer te houden met het communautaire thema omdat dat laag zou scoren op de prioriteitenlijst. Telkens rond nieuwjaar rollen Vlaamse bewindvoerders de spierballen. Aan essentiële zaken zoals de wijze waarop het hoge niveau van de sociale zekerheid betaalbaar kan gehouden worden en hoe de bruto loonkost kan dalen, gaan ze evenwel voorbij. Op de werkgelegenheidsconferentie werd hier zelfs niet over gesproken.

Deze studie bewijst twee zaken. Vooreerst ligt het uitgavenniveau in Vlaanderen even hoog als in Wallonië. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de cijfers van de gezondheidszorgen. De grote transfers situeren zich aan de ontvangstenzijde. De enorm lage tewerkstellingsgraad van Wallonië speelt ons parten.

Dat probleem aan de ontvangstenzijde is bovendien structureel. Er wordt geen enkele verbetering voor verwacht. CD&V stelt dan ook voor om de loonkosten te verlagen door de kinderbijslagen en de gezondheidszorgen uit de arbeidskosten te halen, ze toe te kennen aan de deelstaten. Op die manier kan Vlaanderen enerzijds een homogeen en actief gezins- en gezondheidsbeleid voeren en anderzijds zorgen voor een differentiëring van de loonkosten. Op dit ogenblik is onze loonkost 11 procent hoger dan in de ons omringende landen.

Hoe ver staat het nu met de studie ? De cijfers zijn gekend. Er moet iets gebeuren. De studie van de KBC toont immers aan dat er vanaf 1999 weer een stijging van de transfers werd ingezet.

Minister-president Bart Somers : De transfers van noord naar zuid zijn inderdaad een belangrijk thema voor Vlaanderen. De recente KBC-studie heeft aangetoond dat ze nog in omvang toenemen.

Mijn voorganger heeft daarover op 13 mei 2003 in de commissie gedebatteerd en er zich toe geëngageerd om een objectieve studie te laten maken over deze transfers. Die studie is binnen de administratie toevertrouwd aan Abafin. Ze zal tegen het voorjaar van 2004 afgewerkt zijn. De resultaten daarvan zullen zeker niet in een andere richting gaan dan die van eerdere studies. Er zijn inderdaad verschillende bronnen van transfers : binnen de sociale zekerheid, de financieringswet en de openbare schuld en het federale budget.

In een federale staat zijn solidariteitsmechanismen evident en onmisbaar om de staat goed te laten functioneren. Deze mechanismen moeten echter doorzichtig zijn, geen aanleiding geven tot een inkomensparadox en correct worden besteed.

De door de Vlaamse regering bestelde studie kan enkel een aansporing zijn om te kiezen voor een verdere regionalisering. Het solidariteitsmechanisme kan echter enkel in het federale parlement gewijzigd worden. Vlaanderen moet dus uitzoeken op welke manier het vooruitgang kan boeken. Dat is de grote uitdaging voor alle Vlaamse partijen.

Ik neem het engagement van mijn voorganger over om met de studie van Abafim naar het Overlegcomité en het Forum te gaan, om er het debat over de verdere regionalisering mee te stofferen.

De heer Joris Van Hauthem : Er zal dus een studie komen. Zijn er nog niet voldoende studies ? De studie die in het voorjaar van 2004 klaar moet zijn, zal het debat van het Forum stofferen. Dat Forum bestaat nog niet eens.

De minister-president zou zich moeten schamen. Uit diverse studies blijkt dat tussen 1980 en 1990 alleen al in de sector van de sociale zekerheid een transfer van tussen de 800 en 900 miljard frank plaatsvond. In de jaren '90 kwam een commissie van het Vlaams Parlement tot dezelfde bevindingen. Er was de verdoezelingspoging van de commissie-Jadot, die een stille dood is gestorven. Nu is er de studie van de KBC. En wat zegt de minister-president ? Dat men een studie zal laten maken voor het Forum.

De minister-president ontgoochelt ons vreselijk. Sinds paars-groen aan het bewind is, is alleen al spreken over de transfers een taboe geworden. De transfers zijn immers een van de pijlers die de Belgische constructie overeind houdt.

Het ontgoochelt me enorm dat de minister-president deze redenering onderschrijft en geen enkel engagement neemt om ook maar een deel van het Vlaamse regeerakkoord uit te werken. De Franstaligen aan de overkant van deze straat juichen uw antwoord toe.

De heer Johan Sauwens : Ook ik ben bijzonder ontgoocheld. Patrick Dewael heeft op een cruciaal moment de weg geëffend voor de federale regeringsvorming zonder communautaire dossiers, ondanks de afspraken in het Vlaamse regeerakkoord van 1999. Dat voorzag in een aantal afspraken, onder meer rond de kinderbijslag. Het hele dossier van de transfers wordt nu, op een ogenblik dat het zogenaamde rijke Vlaanderen zelf niet meer over de nodige middelen beschikt voor het onderhoud van de scholen of gezondheidszorg, met een studie verschoven tot na juni 2004.

De cijfers worden niet betwist. Ik heb u gevraagd waarom deze materie niet werd behandeld gedurende de werkgelegenheidsconferentie. U hebt zelfs geen poging ondernomen om deze vraag te beantwoorden. Het is bijzonder jammer dat deze Vlaamse regering deze problematiek niet wil behandelen.

Er is een tijd geweest dat de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement de motor vormden achter de staats hervormingen. Nu is dat thema taboe, aangezien men ons bij een eventuele bespreking verwijt niet solidair te zijn. Geen enkel volk ter wereld is zo solidair als de Vlamingen, die best bereid zijn op basis van duidelijke afspraken de welvaartsstaat te ondersteunen. De daadkracht van de Vlaamse regering in een domein dat zo belangrijk is, is werkelijk teleurstellend. (*Applaus bij CD&V en het VB*) (*Rumoer*)

Minister-president Bart Somers : Wij verschillen niet van mening over de grond van de zaak, maar wel over de strategische aanpak van het probleem. Tijdens de jaren dat u verantwoordelijkheid voor het beleid droeg, zijn er echter ook geen daden ondernomen.

De heer Johan Sauwens : Mijn fractie stond mee aan de basis van de oprichting van het interministerieel comité voor de staats hervorming. De communautaire winst die de heren Di Rupo en Michel nu boeken, kost Vlaanderen veel geld en jobs.

De heer Joris Van Hauthem : Het is nutteloos uw voorgangers nu verwijten naar het hoofd te slingeren. De Vlaamse regering maakt zich op dit moment ondergeschikt aan de belangen van de federale regering en de Waalse partijen. Het bewijs daarvan is nu voorgoed geleverd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vlaamse steun voor een nieuwe basketbalzaal in Oostende

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Laurys tot de heer Landuyt, minister vice-

president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de Vlaamse steun voor een nieuwe basketbalzaal in Oostende.

De heer Jan Laurys : Maandag raakte bekend dat de federale minister Vande Lanotte 620.000 euro vrijmaakt voor de bouw van de basketbalzaal in Oostende. Ook Vlaams minister Van Keulen heeft hiervoor 500.000 euro uitgetrokken. Deze feiten werden niet door de minister bekendgemaakt, maar wel door Bart Tommelein. Dit is toch een zeer rare manier van handelen.

Waarom krijgt Oostende zoveel steun en wordt dezelfde steun niet uitgetrokken voor de basketbalzaal van andere gemeenten, zoals bijvoorbeeld Leuven ? Deze werkwijze doet mij denken aan het Limburgfonds, waarmee men gedurende enkele jaren zonder enige controle of criteria projecten kon financieren. De lokale politici maakten er dankbaar gebruik van om met de pluimen te gaan lopen.

Ik vraag me af op welke wijze de overheids gelden besteed worden, en welke parameters men hanteert bij het toekennen van een subsidie. Over het Limburgfonds gaf minister Van Grembergen toe dat het ontstond als resultaat van een politiek akkoord dat moest worden gehonoreerd. Geldt dit ook voor het dossier dat nu ter sprake ligt ?

Minister Renaat Landuyt : Een vergelijking maken tussen Oostende en Leuven is moeilijk. In Leuven is de basketbalzaal gelokaliseerd op de Philipssite. De federale regering heeft voor dat project ongeveer 2 miljard frank uitgetrokken, de Vlaamse regering heeft er 300 miljoen frank geïnvesteerd voor het toegankelijk maken van de parking. *(Rumoer)*

De subsidie voor de basketbalzaal van Oostende kadert in een aanvraag van Toerisme Vlaanderen voor de bouw van een evenementenzaal. Dit kan gebeuren in het kader van het KB-Piers. De criteria om in aanmerking te komen voor subsidie krachtens dit KB werden 4 jaar geleden verstrengd. De kustregio heeft een strategisch plan opgesteld voor de uitbouw van de toeristische diensten. Op basis van dit plan blijkt dat het geven van ondersteuning voor het plaatsen van een evenementenzaal in Oostende volledig verantwoord is. *(Rumoer)*

De heer Jan Laurys : Waarom werd dit project dan niet aangekondigd door de minister van Toerisme ? Waarom werd de nadruk gelegd op basketbal als de zaal bedoeld is voor een toeristische functie ? Waarom heeft men zoveel geld vrijgemaakt voor de bouw van één basketbalhal terwijl er geen geld overschiet voor de ondersteuning van kleinere sportinfrastructuur in scholen ? *(Applaus bij CD&V)*

Minister Renaat Landuyt : De zaal in Oostende is een evenementenzaal die niet enkel voor basketbal is voorbehouden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

RAPPORT VAN DE VLAAMSE REGERING

Samenstelling van de kabinetten van de Vlaamse ministers

Antwoord van de minister-president

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de bespreking van het rapport van de Vlaamse regering tot uitvoering van het protocol van 17 april 2001 tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering betreffende de jaarlijkse rapportering over de samenstelling van de kabinetten van de Vlaamse ministers. Toestand op 31 december 2002. Toestand op 31 december 2001.

De heer Luc Van den Brande : Reeds voor de derde maal moet ik dezelfde tussenkomst houden over dit onderwerp. Verleden week kon minister Landuyt mijn vraag niet beantwoorden en werd die overgemaakt aan de minister-president.

Deze regering had aangekondigd dat het aantal kabinetsleden met dertig procent zou verminderen, nadat in de vorige periode het aantal kabinetsmedewerkers trouwens al met een derde verminderd was.

Die aankondiging hing samen met een belangrijke bestuurlijke hervorming, Beter bestuurlijk Beleid, die vanaf 1 januari 2003 volledig operationeel had moeten zijn. Belangrijke uitgangspunten waren daarbij het primaat van de politiek en het vertrouwen in de ambtenaren. Nu weten we dat deze bestuurlijke hervorming de hele administratie op zijn hoofd zet, grote onzekerheid creëert en in het beste geval pas tegen 1 januari 2007 operationeel zal kunnen zijn.

We stellen evenwel vast dat de huidige Vlaamse regering 472 kabinetsmedewerkers telt. Dat zijn er dus meer dan op het einde van de vorige regeerperiode. Op dit ogenblik zijn er 12 kabinetschefs en 24 adjunct-kabinetschefs. Meer dan ooit worden er experts aangetrokken die twee of driemaal zoveel kosten dan een normale kabinetsmedewerker. Dat getuigt niet bepaald van vertrouwen in de administratie. Sommige van deze vergoedingen werden recent trouwens nog met duizend euro per maand opgetrokken. De totale kostprijs van de kabinetten is met een derde gestegen in vergelijking met eind 1998. Toen bedroeg de kostprijs 15,91 miljoen euro, nu is dat opgelopen tot 23 miljoen euro, ongeveer één miljard Belgische frank.

De laatste tijd lanceert ieder kabinet zijn eigen voorstel om de werkgelegenheid te bevorderen, het ene al gekker dan het andere. Daarmee worden geen bijkomende jobs gecreëerd en evenmin wordt een duurzame economie gecreëerd.

Minister-president Bart Somers : In 1999 heeft de Vlaamse regering het bestaande kabinetsbesluit gewijzigd. De rigide structuur van honorering van de kabinetsleden werd vervangen door een meer soepel systeem waarbij de ministers - zoals in de privé-sector - binnen een strikte budgettaire enveloppe de honorering van hun medewerkers zouden kunnen bepalen. Deze aanpassing gebeurde onder meer omdat bleek dat ministers anders moeilijk goede medewerkers konden aantrekken. In globo mocht dit geen meeruitgave betekenen voor de Vlaamse begroting.

Op 17 april 2001 werd een protocol goedgekeurd waardoor het Vlaams Parlement alle informatie krijgt over de samenstelling van de kabinetten.

De Vlaamse regering heeft ook beslist om op tijdelijke basis experts in te schakelen die op specifieke deeldomeinen advies kunnen geven. Per kabinet wordt daarvoor een bedrag van negen miljoen Belgische frank uitgetrokken. Met het oog op de onderhandelingen met het federale niveau werd er bijvoorbeeld een expert aangetrokken om het Kyotodossier op te volgen.

Volgens de Vlaamse administratie telden de Vlaamse kabinetten in 2002 420,95 medewerkers, in voltijdse equivalenten. Volgens het besluit mogen dat er 448 zijn. Het verschil tussen deze regering en de vorige is dat deze regering 10 leden telt en de vorige negen, waarvan één een onvolledig kabinet had, de minister bevoegd voor Brusselse Aangelegenheden.

Het aantal kabinetschefs en adjunct-kabinetschefs kan inderdaad gestegen zijn. Deze regering bestaat uit vier partijen. Daarom zijn er vier ministers die een kabinet algemeen beleid hebben. De vorige regering had trouwens al in de mogelijkheid voorzien dat elke coalitiepartner een kabinetschef voor algemeen beleid kon krijgen indien meer dan twee partijen zouden deelnemen aan de regering. Daardoor zijn er twee kabinetschefs meer dan in de vorige regeerperiode, toen de regering uit twee partijen bestond. Als minister-president met beperkte functionele bevoegdheden beschik ik trouwens over slechts één kabinetschef.

Het aantal adjunct-kabinetschefs is te verklaren vanuit de bekommernis om de soepelheid van besluit. Bepaalde detacheringen, bijvoorbeeld vanuit het Rekenhof, zijn trouwens onmogelijk indien men aan de betrokkenen niet de rang van adjunct-kabinetschef toekent.

Op de schriftelijke vraag van de heer Van den Brande over het loon van de kabinetschef kan ik antwoorden dat de vaste regel dat de kabinetschef het loon ontvangt van een directeur-generaal van de administratie, niet meer geldt. Dat past in het streven naar een grotere flexibiliteit van de verloning, weliswaar binnen de strikte budgettaire enveloppe.

De heer Luc Van den Brande : Eigenlijk heeft de minister-president op de eerste drie vragen bevestigend geantwoord. De cijfers over het aantal kabinetsleden kunnen we nog naast elkaar leggen.

Hij heeft niet gereageerd op de opmerking dat de totale uitgaven met ongeveer een derde zijn gestegen. Ik heb deze cijfers gewoon uit de begroting gehaald.

Minister-president Bart Somers : Ik heb deze cijfers niet bij de hand. Indien u die uit de begroting hebt gehaald, zullen ze wel juist zijn. Ik wil u daarover alle verdere mondelinge en schriftelijke informatie geven maar ik moet ze eerst opvragen.

De heer Luc Van den Brande : Het antwoord van de minister-president heeft mijn zorg bevestigd. Hij verklaart dat deze regering de regels heeft aangepast omwille van de flexibiliteit. Er zijn meer adjunct-kabinetschefs omdat er meer coalitiepartners zijn. Dit is echter niet in overeenstemming met de hervorming Beter Bestuurlijk Beleid. Als de flexibiliteit tot een dergelijke stijging van de uitgaven leidt, dan is het ver gekomen.

Minister-president Bart Somers : Onder de regering Dewael waren er 421,95 voltijdse equivalenten, onder de regering Van den Brande 464, 31. Daarbij moet men eind 2002 nog de 12,6 experts bijtellen en de 19,5 voltijdse equivalenten die ontstaan zijn ten gevolge van de beslissing van de regering-Van den Brande om de uittredende ministers van de vorige legislatuur te ondersteunen.

De heer Luc Van den Brande : Dat zal niet leiden tot een verschil in kostprijs van 320 miljoen Belgische frank.

ACTUALITEITSDEBAT (*Voortzetting*)

Vlaams ondernemerschap

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het actualiteitsdebat over Vlaams ondernemerschap ter voorbereiding van de Vlaamse ondernemingsconferentie.

De heer Dirk De Cock : De regering kondigde aan dat ze werk wil maken van de versteviging van de Vlaamse economie. Daarvoor kan ze rekenen op de steun van onze partij.

Spirit wil zich resoluut inzetten voor het welzijn van de Vlamingen en wil daarom meewerken aan de economische groei in onze regio.

Economisch doemdenken is een veeg uit de pan aan alle Vlamingen die er samen voor zorgen dat Vlaanderen een van de meest welvarende regio's in Europa is. West-Europa maakt inderdaad een periode van economische contractie mee, maar uitgerekend in zulke periodes moeten we een nieuwe visie formuleren.

Vlaanderen moet het creatieve centrum van Europa worden want creativiteit - een zaak van de hele gemeenschap - is de motor van de economische groei. De creatieve economie rust op drie pijlers. De eerste pijler is een economische : nieuwe manier van ondernemen, produceren en organiseren. De tweede pijler is een technologische : onderzoek en ontwikkeling, onderwijs en opleiding. De derde pijler is een sociaal-culturele : creativiteit, openheid en diversiteit.

Dat laatste betekent dat de overheid niet alleen in het bedrijfsklimaat, maar ook in het menselijke klimaat moet investeren. Bedrijven zoeken dynamische en creatieve mensen. Creatieve en dynamische mensen zoeken locaties met een sterk sociaal-cultureel aanbod. Daarom dienen minister Ceysens en minister Landuyt verder te kijken dan het economische en technologische. Ze moeten ook aandacht opbrengen voor het menselijke klimaat. In die zin was het beter geweest een ondernemersconferentie te organiseren dan een ondernemingsconferentie.

Een effectief ondernemers- en innovatiebeleid vergt duidelijke beleidskeuzes. Vlaanderen kan er niet op alle

vlakken uitspringen. Daarom mogen de beschikbare middelen niet breed uitgesmeerd worden over een groot aantal onderwerpen. Er moet uiteraard ruimte blijven voor vernieuwend onderzoek en ondernemerschap want vernieuwing komt vaak uit een onverwachte hoek.

Spirit pleit voor een beleid dat aansluit bij de realiteit van innovatie en bedrijvigheid. Innovatie is meer dan onderzoek en ontwikkeling : nieuwe ideeën omzetten in commerciële producten en diensten bepaalt het succes van innovatie waarbij niet-technische aspecten en kwaliteit de doorslag geven.

We ondernemen anders dan vroeger. Nieuwe bedrijvigheid is doorgaans gebaseerd op netwerken en losse samenwerkingsverbanden. Het beleid dient daar rekening mee te houden.

Spirit dringt aan op een gedifferentieerde visie op bedrijvigheid en innovatie. We mogen de economie niet in haar totaliteit benaderen. Omdat er niet één zaligmakend recept is, dienen elke sector en elke deelnemer op een individuele manier gestimuleerd te worden.

De Vlaamse overheid moet meer aandacht besteden aan de diensten in haar innovatie- en ondernemingsbeleid. De dienstensector breidt immers alsmaar uit. Omdat de overige Europese landen daar nauwelijks aandacht voor opbrengen, liggen de kansen hier voor het grijpen.

Ten slotte vraagt Spirit aan de overheid om deel te nemen aan de creatieve economie. De overheid kan de conjunctuur niet beïnvloeden, maar wel voor de juiste randvoorwaarden zorgen. Ze heeft bovendien een voorbeeldfunctie : door doelgerichte vernieuwing kan ze haar eigen werking optimaliseren.

De heer André Denys : Ik ben een kritisch lid van de meerderheid en zwaai zelden met het wierookvat. De ondernemersconferentie is echter een van de beste initiatieven van deze Vlaamse regering.

De heer Laurys doet alsof er geen rekening gehouden is met de opmerkingen van de SERV. In 2002 heeft de VLD-fractie in een persdossier geantwoord op de meeste opmerkingen. We stelden de Vlaamse regering maatregelen voor op financieel-economische vlak, op gebied van de ruimtelijke ordening en innovatie en administratieve vereenvoudiging. Aan de federale regering verzochten we een sociaal statuut voor zelfstandigen uit te werken.

Op vlak van ruimtelijke ordening is er een oplossing voor zonevreemdheid en zijn bijkomende industrie-terreinen en de sanering van de brownfields operationeel. De financieel-economische maatregelen, de ARKimederegeling en de waarborgregeling zijn in voorbereiding of in uitvoering. De administratieve vereenvoudiging wordt structureel aangepakt door de kenniscel. Dat is echter onvoldoende voor onze fractie.

In een conferentie met het middenveld wil de federale regering overleggen over een sociaal statuut voor de zelfstandigen. Daarenboven heeft de minister-president voorstellen aangekondigd om hun sociale en materiële onzekerheid op te lossen. De regering heeft dus niet stilgezeten en de ondernemingsconferentie betekent dat zij dit laatste jaar de problemen van starters geïntegreerd wil aanpakken.

Totnogtoe hebben ook wij te weinig belang gehecht aan de noodzakelijke mentaliteit voor het nieuw ondernemerschap. Ik ben opgegroeid in een West-Vlaamse familie van kleine zelfstandigen, waar het eigen baas zijn hoog in het vaandel stond. Op 18 jaar was ik inderdaad ondernemer, maar ik heb later gekozen voor een politieke loopbaan. Mijn mentaliteit is veranderd en ik heb mijn kinderen aangeraden om niet te kiezen voor de onzekerheid van een politieke loopbaan of een eigen bedrijf. Zij hebben allen een vaste job.

De heer Jan Laurys : De SERV kwam tot dezelfde conclusies als de heer Sleuwaegen, onder meer dat te weinig geïnvesteerd werd in nieuwe producten. Minister Gabriëls zei namens de minister-president dat hun conclusies achterhaald waren en dat er tekenen van herstel waren. Minister-president Dewael herhaalde die conclusies. Het gaat dus niet op om de regering nu, anderhalf jaar later, te bewonderen voor het opstarten van een ondernemersconferentie. (*Applaus bij CD&V*)

De heer Gerald Kindermans : Van de beloofde 7000 hectare bedrijventerreinen is er nog geen m² beschikbaar. Slechts 10 procent is planologisch in orde. Ook het VEV vindt het hoog tijd om naast ecologisch

waardevol ook economisch waardevol gebied af te bakenen. Zoniet wordt de economie vernietigd.

In het boek van de professoren Cabus en Vanhaverbeke, bekostigd door de Vlaamse regering, staat dat er 33.000 ruimtebehoevende jobs gemist zijn door een tekort aan terreinen. Dat staat in contrast met de uitlatingen van de heer Denys. Tegen het einde van de regeerperiode zal geen enkele nieuwe job gecreëerd zijn door een uitbreiding van de bedrijventerreinen. (*Applaus bij CD&V*)

De heer André Denys : Het decreet van 1999 zorgde voor de grootste rechtsonzekerheid voor zonevreemde bedrijven. De woorden van de heer Schuermans hebben mij diep ontgoocheld. De christendemocraten doen drie voorstellen over federale bevoegdheden. Aan de Vlaamse regering doen ze geen enkele aanbeveling. Ze vragen enkel een verdere staatshervorming.

De heer Eddy Schuermans : In mijn slotwoord heb ik duidelijk gemaakt waarin de Vlaamse regering haar bevoegdheid niet gebruikt heeft. Dat wijst op onze dynamische visie. (*Applaus bij CD&V*)

De heer André Denys : Ik zei dus dat ik de mentaliteit van mijn ouders en grootouders verloochend heb. Een nieuwe mentaliteit begint bij onszelf, maar in de privé-sfeer. Daar moet de overheid de handen afhouden. Wel kan zij voorwaarden scheppen om de verloren mentaliteit opnieuw een kans te geven. Een belangrijke rol is weggelegd voor het onderwijs dat naast kennis en vaardigheden ook attitudes moet bijbrengen. Ondernemingszin komt te weinig aan bod.

Onze fractie doet drie aanbevelingen voor de Vlaamse ondernemingsconferentie. Dit structureel pakket van aanbevelingen situeert zich op het domein van onderwijs. Ten eerste is een aanvulling van de eindtermen nodig, zowel in het lager als het secundair onderwijs, waarbij de aandacht op de ontwikkeling van ondernemingsrelevante attitudes en vaardigheden wordt gevestigd. Ten tweede is een wijziging in de lerarenopleiding noodzakelijk. De Latijnse benadering, waarbij de leraar centraal staat, dient te worden vervangen door de Angelsaksische benadering, waarbij de leerling centraal staat. De leraar moet een coach of mentor worden die de leerling aanzet tot meer creativiteit en zin voor initiatief. Een derde aanbeveling is de oprichting van een Vlaams onderzoeksinstituut voor het ondernemerschap, wat een essentiële en zeer zinvolle belegging is voor de groei van de economie en voor het aanzwengelen van de werkgelegenheid.

De heer Jan Laurys : Uw argumentatie over onderwijs kan ik volledig volgen. Er is echter een verschil tussen wat er aangekondigd wordt en wat er in de praktijk wordt uitgevoerd. Een recent voorbeeld daarvan is wat er zich heeft afgespeeld in de academische wereld, waarbij eerst door de minister van Onderwijs, Marleen Vanderpoorten, werd aangekondigd dat het budget werd verhoogd, maar nadien in de praktijk een deel van dat budget terug moest ingeleverd worden.

De heer Luc Martens : Het pleidooi van de heer Denys is weinig geloofwaardig. Eén : De waarheid is dat het vrij initiatief zich inhoudelijk en organisatorisch onder druk voelt. Dat is een algemene klacht van al diegenen die op het terrein staan. Twee : Het uitbreiden van de eindtermen past in een staatspedagogisch denken, dat de jongste jaren opgang maakt en waarbij de leraar een duizendpoot moet zijn, die op ieder maatschappelijk probleem een antwoord moet geven. Op het terrein zijn goede initiatieven, maar in de voorbije regeerperiode is er quasi niets gebeurd om deze te ondersteunen.

Er is geen aandacht besteed aan de zuurstof voor het ondernemerschap die aanwezig is in de scholen zelf. Het is zeer belangrijk dat hier ruimte voor wordt gegeven en dat heeft deze regering niet gedaan. De eindtermen dienen niet uitgebreid te worden, maar dienen herleid te worden tot de essentie. Het curriculum moet gehalveerd worden en er moet vertrouwen gesteld worden in de professionaliteit van de leraar zelf. De attitudes die door de heer Denys opgesomd werden, zijn vandaag al aanwezig in verschillende scholen, maar het beleid dat voorgesteld wordt, is betuttelend. Het pleidooi dat hier gehouden wordt, is voor mij dan ook niet geloofwaardig.

De heer André Denys : Het is een moeilijke opdracht om de zin voor ondernemerschap te revitaliseren. Van essentieel belang is dat er een mentaliteitswijziging dient te komen. Resultaten daarvan zijn echter zeer moeilijk meetbaar. Het onderwijs veranderen is moeilijk maar fundamenteel. Onze fractie wenst de minister deze aanbevelingen mee te geven voor de ondernemingsconferentie en wenst haar ook alle succes toe.

De heer André-Emiel Bogaert : Er is de laatste maanden een crisisbesef ontstaan in de Vlaamse regering, wat onder andere blijkt uit de Septembeerklaring. De bedrijfsleiders van de grootste ondernemingen in Vlaanderen zijn hier ook tevreden mee. Een groot probleem is dat het ondernemerschap met een pejoratief imago kampt. De regering moet er dan ook voor zorgen dat het ondernemerschap een positief imago krijgt: ondernemen, winst maken en investeren zijn gezond. Wat de Vlaamse regering zeker voor ogen moet houden, is dat economische groei een voorwaarde is om meer jobs en meer welvaart te creëren.

Professor Daems wees er ook op dat de overheid, in de ons omringende landen, 4,5 procent in risicokapitaal investeert. In Vlaanderen loopt dit cijfer op tot 31,5 procent. Wat is hier de reden van ? Het probleem berust bij de privé-sector. Op de fameuze werklunch verzekerden de aanwezige CEO's mij dat, indien er gunstige fiscale maatregelen komen voor investeringen in financieel risicovolle ondernemingen, deze 31,5 procent kan gehalveerd worden.

Ik vraag de Vlaamse regering ook om rekening te houden met de slinger van Foucault. Men mag immers niet van het ene extreem in het andere vervallen. Indien men ondernemen te makkelijk maakt, zal men een overvloed krijgen aan kandidaat- ondernemers en bijhorende faillissementen krijgen. De natuurlijke zeef moet dus behouden blijven. De overheid dient keuzes te maken en goed om te springen met de openbare middelen.

De Vlaamse ondernemingsconferentie moet binnen de Vlaamse bevoegdheden blijven. Wat kan Vlaanderen doen ? Men moet er zich voor hoeden om de werkloosheid te laten dalen door meer ondernemers te creëren. Dit is goed maar ook voor een stuk gevaarlijk.

De Vlaamse regering moet ook werk maken van PMV. In juli 2001 lieten we de GIMV los op de beurs. De PMV werd gecreëerd als motor van overheidsinitiatief en -financiering. De PMV doet niet genoeg en moet de functie van de GIMV volledig overnemen.

Ten slotte kan men zich de vraag stellen of ook de non-profitsector een commerciële dimensie kan gegeven worden. (*Applaus bij VU&ID*)

De heer Chris Vandenbroeke : De speeltijd is voorbij. We moeten weten waar we mee bezig zijn. Momenteel bevinden we ons immers op een scharniermoment. Vlaanderen heeft een schitterend verleden. Nu worden we echter met tal van problemen geconfronteerd.

Wat zal de toekomst ons brengen ? Dit is de essentiële ondertoon van dit debat. De voorbije 50 jaren waren prachtig in sociaal-economisch opzicht. Gedurende deze periode werd gezorgd voor groei en werd het Rijnlandmodel omgezet in de verzorgingsstaat.

In totaal beschikt de minister-president nog over 7 maanden om de discussie voor te bereiden en ervoor te zorgen dat we er tegen de volgende regeerperiode staan.

Vorige week verklaarde professor Elchardus in een vraaggesprek met de krant De Morgen dat we er ons zullen moeten voor hoeden dat er de komende jaren niet meer mensen zullen leven en sterven als honden. Wat betekent dit ?

We worden geconfronteerd met 5 uitdagingen.

Zijn we in staat en bereid om de doorgroei van de welvaartsstaat te blijven garanderen en tegelijkertijd de betaalbaarheid van de verzorgingsstaat onder controle te houden ?

Verder zijn er problemen met de betaalbaarheid van de vergrijzing. Tot voor een aantal jaren luisterde niemand uit de politieke wereld naar de waarschuwingen uit de academische wereld. Federaal minister Vandenbroucke was de eerste om toe te geven dat er een probleem bestond met de vergrijzing. De conjunctuur verkeert intussen in een crisis. Bedrijven worden gedelocaliseerd en de werkloosheid neemt toe. De betaalbaarheid van de verzorgingsstaat komt in het gedrang.

Een derde uitdaging wordt gevormd door de herschikking van de arbeidsmarkt. Gisteren verklaarde de heer Holderbeke van het Leuvense steunpunt WAV in een vrije tribune in de krant De Standaard dat de

vijfenvijftig plussers momenteel slechts met mondjesmaat vervangen worden door twintigers. Tussen 2003 en 2004 zullen we echter volop herschikkingen krijgen van de arbeidsmarkt. Dit creëert kansen en biedt ons de mogelijkheid om de redenering van levenslang leren in de praktijk om te zetten. Dit levenslang leren geldt echter niet meer voor de generatie van de babyboomers. Het zijn de twintigers die een aantal bijzondere competenties moeten meekrijgen.

De federale overheid beweert dat er tegen 2007 tweehonderdduizend nieuwkomers zullen komen op de arbeidsmarkt. Dit is een natuurlijke demografische evolutie.

Het werkgelegenheidsdebat dat door de federale en de Vlaamse overheden werd georganiseerd is een lege doos. De voorzitter van de Union Wallon des Entreprises (UWE) deelt deze mening en beweert dat het niet de taak is van de overheid om jobs te creëren. In de jaren '80 heeft de federale overheid jobs gecreëerd, wat tot een enorme budgettaire ontsporing heeft geleid. In 1970 bestond de arbeidsmarkt uit 60 procent loontrekkenden, 20 procent ambtenaren en 20 procent zelfstandigen. De massale aanwerving van ambtenaren die door de heer Spitaels werd ingezet, bracht de huidige verdeling op 60 procent loontrekkenden, 25 procent ambtenaren en 20 procent zelfstandigen. De overheid heeft niet de taak als werkgever op te treden. Pas wanneer de economische groei groot genoeg is, kan men zorgen voor de uitbouw van een sociale economie.

Volgens het UWE moet de overheid niet zorgen voor directe tewerkstelling, maar wel een beleid voeren dat de ondernemingen steunt. Waarom zijn er zo weinig nieuwe bedrijven in Vlaanderen? Komt dit door het verouderen van de mentaliteit of door een noodzakelijke aanpassing van het onderwijs die uitblijft? Moet men de groene missionarissen het zwijgen opleggen of zorgen voor meer risicokapitaal?

De voorbije 50 jaar kende men een schitterende groei van de verzorgingsstaat. Indien men nu niet snel en efficiënt handelt, zal dit paradijs later onmogelijk worden. (*Applaus bij CD&V, het VB en VU&ID*)

Minister Patricia Ceysens : Het is niet waar dat de Vlaamse regering te laat of helemaal niet zou gereageerd hebben op de economische evoluties van de laatste jaren. De regering heeft verschillende stappen ondernomen en staat op het punt verscheidene projecten af te werken.

Onlangs werd een ontwerp voor het ARKImedesplan ingediend bij het Vlaams Parlement. Het ontwerpbesluit dat vrijdag door de regering zal worden genomen, moet nog worden voorgelegd op Europees niveau. Wij doen dit voortijdig zodat het plan in werking kan treden van zodra het Vlaams Parlement zijn goedkeuring geeft.

Ook het waarborgfonds is bijna operationeel, zodat de overheid kan instaan voor de startersborg van ondernemingen.

Op 17 november zal de regering het callsysteem verder bekijken. Het Vlaams Economisch Verbond (VEV) stemt er nu in toe een deel van het competitieve element te behouden. Wij zullen werken met een gesloten enveloppe om ontsporingen te vermijden zoals die voorkwamen toen de heer Van Rompuy een open enveloppe hanteerde. Het gebruik van een gesloten enveloppe betekent echter dat men een selectie zal moeten maken door competitie.

De heer Eddy Schuermans : U moet bronnen correct citeren. Het VEV vraagt om financiële beheersbaarheid en verwerpt unaniem de wedstrijdformule.

Minister Patricia Ceysens : De bepalingen voor oprichting van een agentschap voor internationaal ondernemen zijn aan de Raad van State overgemaakt. Verder werden het Huis van de Economie en de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij behandeld.

Het rapport van professor Sleuwaegen, dat door de Vlaamse regering werd besteld, bepleit een opwaardering die in de nieuwe beleidsbrief werd opgenomen. De fondsen voor innovatie zullen verhoogd worden van 60 miljoen naar 90 miljoen euro.

De Vlaamse regering wil echter meer doen dan het strikt noodzakelijke, en nam het initiatief tot het organiseren van een ondernemingsconferentie.

De heer Eddy Schuermans : De minister zegt dat de oppositie de indruk wil wekken dat er niets gebeurd is.

Daarom is ze begonnen met een opsomming van wat gerealiseerd is. Daar bovenop zouden nu extra maatregelen worden genomen.

Ik zal opsommen wat er werkelijk gebeurd is. ARKimedes werd niet gerealiseerd. Het moet nog naar Europa en wordt dus in deze zittingsperiode niet meer behandeld. Het waarborgfonds is ingediend, niet gerealiseerd. Over het call systeem kan gesproken worden, maar het is niet gerealiseerd. Het agentschap Internationaal Ondernemen moet nog naar het parlement. Voor de huizen van de Economie of voor de provinciale ontwikkelingsmaatschappijen is er nog altijd geen decretale regeling.

In 2004 zullen er meer kredieten worden uitgetrokken voor innovatie. De minister geeft dus een overzicht van wat ze nog wil doen, maar wat ze helaas in veel gevallen niet meer zal kunnen doen.

Minister Patricia Ceysens : De opsomming die ik heb gegeven betreft zaken die in een laatste fase zitten. Dit is een stand van zaken en een bewijs dat er in de voorbije periode aan heel deze korf van maatregelen gewerkt is. U hebt alleen twee federale oplossingen voorgesteld.

We hadden kunnen zeggen : *the job is done*. We doen echter meer. De Vlaamse regering heeft vier sporen getrokken : stimuleren, innoveren, flankeren en investeren. In de ondernemersconferentie zullen we voor deze vier sporen ongetwijfeld nog bijkomende maatregelen nemen.

Ik wil nog even stilstaan bij de ideeën die we hebben gelanceerd in het kader van de ondernemingsconferentie en die los staan van de maatregelen die in uitvoering zijn.

Een eerste voorstel betreffende de vriendenbank werd door CD&V toegejuicht. Ik begrijp echter niet waarom deze partij niets ziet in het voorstel inzake de starters.

In Vlaanderen heeft men aan een hele generatie verteld dat zekerheid het belangrijkste element was. Daarvoor betalen we nu de tol met het gebrek aan starters. Men zou kunnen beslissen die zekerheid weg te nemen, maar daarvoor is er geen draagvlak. Waarom mag men echter alleen zekerheid bieden aan werkzoekenden en werknemers en niet aan mensen die een bedrijf willen beginnen ? Dit voorstel lijkt me het ei van Columbus om om te gaan met de hoge drang naar zekerheid die in Vlaanderen bestaat en met het tekort aan starters.

– *De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Uiteraard moeten de starters goed begeleid worden. Daarom ben ik erg blij met de positieve reactie van UNIZO en VIZO die willen instaan voor het coachen van de beginnende ondernemers.

De heer Eric Van Rompuy : Ik zou willen weten wat het voorstel van de minister-president precies inhoudt. Een starter moet in zijn eerste jaar een inkomensgarantie krijgen van 800 euro per maand, heb ik begrepen. Krijgt hij dat bedrag dan onmiddellijk ? Na drie maanden zou hij een businessplan moeten voorleggen aan de huizen van de Economie die trouwens nog niet bestaan. Die zullen dan nagaan of het bedrijf al dan niet levensvatbaar is. Het inkomen van een ondernemer kent men doorgaans echter pas na twee of drie jaar.

Wie na enkele maanden een inkomen van 800 euro kan genereren, kan niet langer van deze steun genieten. Een starter die het goed doet, valt dus buiten deze regeling.

Wie zal dat uitbetalen ? Hoe zal dat minimuminkomen worden vastgelegd ? Is dat een Vlaamse bevoegdheid ? Wie zal dat controleren ? Wat zal de impact zijn op de concurrenten ? Talloze vragen blijven onbeantwoord en toch wordt dit voorstel zomaar gelanceerd.

Het gaat om tienduizenden mensen. Deze zaak zal dus ongeveer vier miljard frank kosten.

Minister-president Bart Somers : De regering heeft ter voorbereiding van de ondernemingsconferentie tientallen concrete voorstellen uitgewerkt op de vier domeinen die op de agenda van de conferentie staan. Deze voorstellen passen binnen een langetermijnvisie maar moeten ook maximaal realiseerbaar zijn binnen de korte termijn die deze regering nog gegund is.

We geloven in een eerlijke dialoog met het middenveld en we willen de betrokkenheid van vakbonden en werkgevers op de ondernemingsconferentie maximaal solliciteren. We hebben zeer constructieve reacties gekregen.

Ik geloof niet dat de enige goede ondernemer er één is die eerst maanden honger moet lijden alvorens zijn zaak draait. Ik verkies dat mensen met een gegarandeerd inkomen van dertigduizend frank proberen een zaak uit de grond te stampen dan dat ze gewoon wachten in de werkloosheid. Als dit voorstel tienduizenden bijkomende zelfstandigen per jaar oplevert, dan zal ik daar zeer trots op zijn.

We gaan dat bespreken met de sociale partners. Het meest zinvolle debat over de ondernemingsconferentie zal evenwel het debat zijn na afloop ervan, wanneer we met concrete voorstellen naar het parlement kunnen komen. We zijn hiervoor bevoegd omdat het niet gaat om werkloosheidsuitkeringen. We vullen onze bevoegdheden wel maximaal in.

Een mogelijke piste is het versterken van de bouwsector. We hebben een collectieve inkomensgarantieverzekering aangeboden aan al wie een woning wil bouwen maar dat niet aandurfde uit angst zijn inkomen te verliezen.

We gaan het middenveld actief betrekken bij de concrete uitwerking van de ondersteuning. Wie erin slaagt om in het eerste jaar na de opstart van de onderneming een inkomen te verwerven van meer dan 800 euro per maand, heeft geen ondersteuning van de overheid nodig. Wie minder verdient, krijgt de garantie dat ze minstens dat minimumbedrag krijgen.

De heer Eric Van Rompuy : Hoe zal men dat uitmaken ?

Minister-president Bart Somers : Daarvoor zijn er verschillende eenvoudige formules denkbaar. Unizo suggereerde dat de starters een beroep kunnen doen op die inkomensgarantie indien ze een businessplan voorleggen aan een revisor, gefinancierd door de overheid. Indien achteraf blijkt dat het inkomen, groter was, wordt de inkomensgarantie terugbetaald. Indien dat niet het geval is, heeft men dat geld definitief verworven.

De heer Eric Van Rompuy : Wie wil beginnen met een onderneming moet dus meteen een businessplan voorleggen. De regering wil trouwens starterscheques uitreiken om de opmaak van de businessplannen mogelijk te maken.

UNIZO en de andere ondernemersorganisaties verwerpen de inkomensgarantie voor starters niet omdat ze hopen dat ze zelf mee de begeleiding zullen kunnen doen.

Minister-president Bart Somers : De heer van Rompuy vindt het dus geen goede zaak dat er samenspel komt tussen het middenveld en de overheid om starters beter te begeleiden en om zo te voorkomen dat er minder faillissementen zijn.

De heer Eric Van Rompuy : Er zijn dertigduizend starters. Indien tienduizend starters in aanmerking komen voor de steun die tienduizend euro bedraagt, dan gaat het om een bedrag van honderd miljoen euro of vier miljard Belgische frank. Dit bedrag aan belastinggeld wil men gebruiken zonder dat er enige garantie is op succes.

De essentie van de markteconomie is dat men bepaalde risico's neemt. Als men alle risico's wil wegnemen, komt men bijna terecht in een verstaatste economie. De goede starters vallen buiten deze regeling. De heer Tobback heeft trouwens gezegd dat Vlaanderen hiervoor niet bevoegd is.

Minister-president Bart Somers : Nadat ik de heer Van Rompuys analyse van het liberalisme heb gehoord, stel ik voor dat hij zich bij de christen-democratie houdt. Wie zijn nek uitsteekt, verdient een inkomen. Uiteindelijk werken die mensen aan onze toekomst.

De heer Eric Van Rompuy : U bent minister-president en geen cafébaas ergens in Mechelen. *(Samenspraken)*

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

De voorzitter : Ik stel voor dat we het debat in alle rust voortzetten.

De heer Francis Vermeiren : Veel starters mislukken omdat ze broodnodig advies van consultants, boekhouders, juristen, enzovoort niet kunnen betalen. Ik denk dat we moeten nadenken hoe we dergelijk advies betaalbaar moeten maken voor starters. Op die manier zullen we de angst om een zaak te starten wegnemen. Ik meen me te herinneren dat een CVP-minister ooit een vergelijkbaar pleidooi heeft gehouden.

De heer Bruno Tobbacq : Ik ben inderdaad niet zeker of wij wel bevoegd zijn. Dat is niet ongewoon en evenmin negatief. Ik vraag me ook af of een minimuminkomen de hoogste prioriteit is. Voor begeleiding of een sociaal vangnet zorgen zijn andere opties. Dat zijn enkele bijkomende voorstellen. Ik heb niet de bedoeling om het idee van minister-president Somers op voorhand af te wijzen.

De heer Jan Penris : Als minister-president Somers gelijk heeft en Vlaanderen inderdaad bevoegd is om een minimuminkomen toe te kennen, vraag ik me hardop af hoe hij dat zal betalen. Er wordt 75 miljoen euro vrijgemaakt, terwijl deze maatregel tot 100 miljoen euro kan kosten.

Minister Patricia Ceysens : Wie geen bedrijf opstart, krijgt een leefloon. Wie dat wel doet, niet. Als we het er eens over raken, hoe immoreel dat wel is, hebben we vandaag een grote stap vooruit gezet. Dat CD&V het daar niet mee eens is, vind ik onvoorstelbaar.

De manier waarop de heer Van Rompuy over bakkers en beenhouwers denkt, is onvoorstelbaar. We moeten die mensen dankbaar zijn.

De heer Eric Van Rompuy : U vindt onze houding onverantwoord, maar stelt samen met minister-president Somers voor om alle starters een minimuminkomen te geven. Hoe gaat u dat controleren ? We maken het absolute dieptepunt van het Vlaamse economische beleid mee. Nadat we 20 jaar lang werk gemaakt hebben van ernstige maatregelen, heb ik nu de indruk in een café beland te zijn.

Minister Patricia Ceysens : Als we 20 jaar lang werk gemaakt hebben van ernstige maatregelen, hoe komt het dan dat er vandaag amper nog starters zijn ? *(Samenspraken)*

Minister-president Bart Somers : De Ondernemingsconferentie wil op vier domeinen resultaten boeken, telkens binnen de Vlaamse bevoegdheden. Eén ervan is ondernemerschap steunen en daartoe volstaat één enkele maatregel niet. Samen met vakbonden en werkgevers gaan we alle voorstellen concretiseren. Volgens mij moet de overheid drie belangrijke hindernissen wegwerken. Zo zijn er enkele voorstellen om de papierwinkel tegen te gaan, en het uiteindelijke resultaat zal hier besproken worden.

Het vinden van voldoende risicokapitaal is een tweede hindernis. Er werden in het verleden initiatieven ontplooid. Het ARKImedesfonds, de vriendenbank zijn hier voorbeelden van. Verder kunnen ook de fiscale spelregels gewijzigd worden. Dit is echter nog steeds een federale bevoegdheid.

Een derde spoor is de creatie van een vangnet voor mensen die willen ondernemen. Vele mensen die niet afkomstig zijn uit een ondernemersmilieu zijn immers vaak bang dat ze geen gegarandeerd inkomen zullen hebben. Ook hier zullen we nieuwe initiatieven moeten ontplooiën.

Dit alles vormt een eerste deel van de ondernemingsconferentie. Op welke manier motiveren wij jonge

Vlamingen om te ondernemen ? Dit heeft niets met cafépraat te maken. Het is de essentie van de discussie. Ik heb de discussie van het onderwijs gevolgd. Ook in het onderwijs zullen we extra inspanningen moeten leveren om een ondernemingsklimaat te creëren.

Ook het spoor voor de begeleiding en ondersteuning moet versterkt worden.

Binnen de 7 maanden moet zoveel mogelijk gerealiseerd worden. Hier mag men ons op afrekenen. Als wij op elk spoor iets weten te realiseren, hebben we goed werk geleverd. Dit is dan ook de ambitie van de ondernemingsconferentie.

Men kan aan een ondernemingsconferentie beginnen door een volledig pakket uitgewerkte sociale maatregelen aan te bieden. In dat geval zullen de sociale partners er echter over klagen dat hun inbreng tot niets herleid werd. We hebben dit dan ook bewust niet gedaan maar opteerden voor een open discussie met de verschillende interpellanten. De uitdaging is immers enorm. Op welke manier kunnen we de economische uitdagingen aangaan en het ondernemingsklimaat versterken ? Op dit vlak kunnen we allemaal van elkaar leren.

Men mag van een reëel probleem geen karikatuur maken. Het gaat hier om jonge mensen die bang zijn voor hun inkomen. Hoe moeten we dit probleem ondervangen ? Dit is de inzet van ondernemingsconferentie en mijn voorstellen in verband met de starters. (*Applaus bij de VLD*)

Minister Patricia Ceysens : Er is ook het voorstel van de talentenbank. Het voorstel van de Agalev-fractie in verband met de kennispoll en energiesectoren is het overwegen waard. Verder willen we ook de maximale energiefactuur in overweging nemen. Dit zijn echter allemaal zaken die we op korte termijn willen realiseren.

Op lange termijn willen we ook een aantal aanzetten geven. We zullen hierbij niet voor sectoren maar voor innovatie in sectoren opteren. Impliciet bevoordeelt de overheid natuurlijk wel een aantal sectoren. Dit gebeurt met de oprichting van een aantal excellentiepolen. Grosso modo moet men deze taak toch overlaten aan de privésector. Het opteren voor één bepaalde sector houdt immers ook een aantal risico's in.

Collega Van den Abeelen stelde terecht de vraag of men in Vlaanderen niet moet stoppen met het produceren van goederen. Het antwoord op deze vraag is negatief. We moeten wel komen tot een grotere integratie van industrie en diensten. Ondernemen zal immers altijd een integratie zijn van hoofd, hart en handen. Vlaanderen moet zijn fabricage dus kunnen blijven houden.

De heer Voorhamme heeft de opleiding terecht aangekaart. De opleiding van oudere werknemers zal gedurende de ondernemingsconferentie dan ook zeker ter sprake komen.

De opwaardering van de creatieve economie moet ook plaatsvinden. Conceptuele innovatie moet aan technologische innovatie toegevoegd worden. Dit geeft gestalte aan de nieuwe, creatieve economie van Vlaanderen.

De heer Denys heeft ten slotte gelijk als hij stelt dat de mentaliteit het hardnekkigste element zal zijn. Het debat bewijst op welke manier Vlaanderen omgaat met begrippen als inactiviteit en activiteit. We moeten hier nog een lange weg over afleggen. Ik ben er echter van overtuigd dat er op dit vlak voor onderwijs een belangrijke rol is weggelegd. De mentaliteit in het onderwijs, bij ouders en in de samenleving moet wijzigen ten opzichte ondernemen.

De heer Bogaert was trouwens de eerste die durfde toe te geven dat winst maken niet vies is en ondernemen moet kunnen. Het is de ambitie van deze regering om ervoor te zorgen dat iedereen in Vlaanderen kan ondernemen. Ik kan alleen maar hopen dat deze ambitie hier ook in dit halfroond op vele banken aanwezig is. (*Applaus*)

De voorzitter : De bespreking is gesloten.

ONTWERPEN VAN DECREET

Preventief gezondheidsbeleid

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Ria Van Den Heuvel, verslaggevers, verwijzen naar het schriftelijke verslag.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goeij : Het voorliggend ontwerp van decreet wil een omvattende regeling van het preventieve gezondheidsbeleid uitwerken. Het gaat hierbij om een kaderdecreet. Met dit decreet wordt de Vlaamse bevoegdheid voor gezondheidspreventie structureel ingevuld.

Alle activiteiten in verband met de preventie waren inderdaad aan de gemeenschappen toegewezen. Met dit ontwerp wordt het Vlaamse preventieve gezondheidsbeleid dan ook omschreven.

Hiernaast krijgt de Vlaamse regering ook de opdracht om de basis te leggen van een facettenbeleid. Hiermee kan ze een aantal maatregelen nemen die zich buiten het domein van het gezondheidsbeleid bevinden.

In dit ontwerp besteedt men specifieke aandacht aan de toegankelijkheid van de preventieve gezondheidszorg en voor specifieke bevolkingsgroepen zoals kansarmen. Dit is een ruim kader.

In het ontwerp werd echter geen ruimte voorzien voor de manier waarop de samenwerking tussen het Vlaamse en federale beleidsniveau op een innoverende wijze zou kunnen verlopen. Nochtans kunnen de Vlaamse ziektepreventie en de federale ziekteverzorging niet los van elkaar gezien worden. Het is zeer moeilijk om, over de verschillende beleidsniveaus heen, globale preventieschema's uit te werken.

Ik betreur de reden waarom de samenwerkingsakkoorden, beleidsafspraken en protocollen tussen de federale overheid en de gemeenschappen niet in het ontwerp werden opgenomen. Uit de memorie van toelichting kan men afleiden dat deze paars-groene meerderheid zich laat chanteren door de Franstalige onwil. De gezondheidszorg moet dus dringend gedefederaliseerd worden.

De tekst blijft ook vaag over de financiële verhoudingen tussen alle partners van het preventieve gezondheidsbeleid. We hadden gehoopt dat de bespreking in de commissie hier wat duidelijkheid in zou brengen. De goedgekeurde tekst heeft echter niets nieuws opgeleverd.

Zonder de discussie opnieuw te willen beginnen, wil ik nagaan wat de mogelijkheden en zekerheden zijn voor het voorgestelde gezondheidsbeleid met betrekking tot hart- en vaatziekten en diabetes.

Diabetes komt wereldwijd bij 170 miljoen mensen. Het aantal mensen met deze aandoening zal tegen 2020 stijgen tot 300 miljoen. In Vlaanderen wordt het aantal diabetespatiënten op 300.000 geschat. Hiervan weet de helft nog niet dat ze diabetes hebben. Het effect van diabetes op de gezondheidszorg mag niet onderschat worden. Diabetes kan immers heel wat implicaties veroorzaken. Sensibilisering van de bevolking over deze aandoening is dus aangewezen.

Voorkoming, aanpassing van de levensstijl en een vroege diagnose zijn nodig.

De instrumenten voor de preventieve gezondheidszorg zijn de gezondheidsdoelstellingen, ontwikkeld in de gezondheidsconferentie. Er bestaan echter al veel studies en cijfers over diabetes. De gezondheidswinst van preventie is bewezen. Is de minister bereid om een ruime sensibilisering te starten ? Het is mogelijk dat partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking worden erkend en opdrachten krijgen in een beheersovereenkomst. De Vlaamse Diabetesvereniging komt daarvoor in aanmerking.

De risicofactoren voor diabetes type 2 zijn dezelfde als de andere wijdverspreide aandoeningen en de gezondheidswinst van preventie is aangetoond. In tegenstelling tot kanker en hart- en vaatziekten wordt diabetes niet vermeld in het ontwerp, maar onder artikel 72 zijn initiatieven mogelijk. Zal de minister die preventieve initiatieven voor diabetes nemen ?

Cardio-vasculaire aandoeningen zijn de voornaamste doodsoorzaak in het westen. In de komende jaren zal het aantal patiënten stijgen, wat zal leiden tot een explosie van de gezondheidskosten. Een degelijk preventiebeleid is nodig. Het ontwerp voorziet wel in een specifiek artikel daarover. Uit de hoorzitting bleek dat de vereniging HAKPA, een sportvereniging voor hartpatiënten, graag de discussie over primaire en secundaire preventieve strategieën wil voeren. Die voorbeelden tonen aan dat lichaamsbeweging gunstig is voor de preventie.

Het ontwerp laat het facettenbeleid toe en geeft instrumenten om daar daadwerkelijk iets aan te doen. Voor beide aandoeningen bestaan geschikte partnerorganisaties. In Wallonië en Brussel worden die al gesteund.

Pas bij de begroting van 2004 kan beoordeeld worden of er voldoende middelen voor preventie zullen zijn. Ik hoop dat de uitvoeringsbesluiten snel klaar zullen zijn zodat het ontwerp in werking kan treden op 1 januari 2004. We zullen het ontwerp steunen. (*Applaus bij CD&V*)

De heer Koen Helsen : Het ontwerp van kaderdecreet biedt een structuur voor het preventieve gezondheidsbeleid. Dat blijft niet beperkt tot de gezondheidszorg. Het zogenaamde facettenbeleid laat toe dat ook andere beleidsdomeinen op zoek gaan naar gezondheidswinsten met als doel de Vlaming langer en beter te laten leven. Het ontwerp biedt geen pasklare oplossingen, dus niet elke ziekte moet erin vernoemd worden.

De bevoegdheidsverdeling staat misschien de coherentie in de weg. Vooral overleg met de federale overheid is nodig. Het ontwerp richt zich op bevolkingsgroepen. In de gezondheidsconferentie zullen de overheid en de actoren samen het beleid uitstippelen. Het is belangrijk om te zoeken naar nieuwe preventiemethoden en een beloningssysteem uit te werken voor preventieve acties. We zullen dit belangrijke decreet goedkeuren. (*Applaus bij de VLD, sp.a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Felix Strackx : In elk normaal land gaan preventieve en curatieve geneeskunde en verzekeringen tegen ziektekosten hand in hand. Wij zijn echter bevoegd voor een deel van de preventie en krijgen voor de andere aspecten de mening van het andere landsdeel opgedrongen. Onze inspanningen voor preventie zorgen voor minder zieken en dus een verdere scheef trekking van de sociale zekerheid.

Volgens de heer Van Duppen is de enige manier om een deel te recupereren ouder te worden en zelfs dat belet niet dat de transfers stijgen. De kunstmatige opdeling is niet logisch. Mijn partij kiest dan ook voor de overheveling naar de gemeenschappen van alles wat met gezondheidszorg te maken heeft. Dat zou enorme mogelijkheden scheppen.

Als we de bevoegdheid hadden over de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen en terugbetalingen, zouden we preventieve zorgen echt kunnen belonen. Nu wordt de nalatigheid van patiënten bij bijvoorbeeld tandverzorging, in tegenstelling tot Nederland, niet bestraft. Preventie dient opgenomen te worden in de nomenclatuur. Nu worden de inspanningen van zorgverstrekkers voor preventie amper of niet gehonoreerd.

De voornaamste taak van de gezondheidszorg zou er moeten in bestaan de mensen zo lang mogelijk gezond te houden.

Gezondheidsbevordering en ziektepreventie winnen in de moderne geneeskunde steeds meer aan belang. Daar waar de curatieve geneeskunde stilaan met zijn grenzen wordt geconfronteerd - wetenschappelijk-technologische, maar zeker ook financiële, want iedere verdere stap brengt astronomische kosten met zich mee - liggen in de preventieve geneeskunde nog enorme mogelijkheden open, en dit tegen een relatief lage kostprijs. Door een gedegen, correcte en permanente informatie van de bevolking over een gezonde levenswijze, over het voorkomen van de overdracht van besmettelijke ziekten en over ongevallen in de huiselijke sfeer, door het opvoeren van de vaccinatiëgraad en dergelijke meer kunnen de levensverwachting en levenskwaliteit op latere leeftijd nog een flink stuk de hoogte in.

Preventie wint dus aan belang en het is goed dat hier vandaag een nieuw decreet op de preventieve gezondheidszorg wordt goedgekeurd. Een decreet volstaat natuurlijk niet, we moeten ook consequent zijn en bereid zijn de nodige middelen voor de uitvoering ervan op tafel te leggen. Het contrast tussen de bedragen die door de overheid uitgegeven worden voor zorg en preventie is immers fenomenaal. We spreken hier over een factor maal duizend. Deze wanverhouding dient in de toekomst absoluut te verkleinen. Voorkomen is immers altijd beter dan genezen, en hoe sneller we bij een beginnende ziekte kunnen ingrijpen, hoe minder ingrijpend en hoe minder duur de behandeling zal zijn en hoe groter de kans op succes en volledig herstel. Preventie, primaire en secundaire, verdient dus veel meer aandacht en middelen dan ze tot dusver kreeg.

Het gaat hier vandaag over een kaderdecreet en dus moet er uiteraard nog heel wat worden ingevuld door de besluiten, maar over het algemeen kunnen we stellen dat het ontwerp van decreet goed in mekaar steekt. Wat mij persoonlijk erg verheugt, is dat in artikel 8 de verantwoordelijkheid van het individu ten opzichte van zijn eigen gezondheid en ten opzichte van de gezondheid van zijn medemens, staat ingeschreven. Spijtig genoeg staat er geen enkele vorm van sanctie tegenover het niet naleven van dit artikel. Er zijn nochtans precedents, bijvoorbeeld de gordeldraagplicht, Wie zijn autogordel niet draagt wordt hiervoor bestraft, hoewel hij enkel zichzelf in gevaar brengt. Van het bestraffen van wie door zijn gedrag de gezondheid en zelfs het leven van zijn medemens in gevaar brengt, zijn nog veel meer voorbeelden aan te halen. Dat is ook niet meer dan logisch. Waarom hier dan niet ? Decretale bepalingen die op geen enkele wijze afdwingbaar zijn, hebben enkel een symbolische betekenis en worden gereduceerd tot een nobel streven.

Hetzelfde euvel doet zich voor bij artikel 50, waar zeer terecht de verplichting van de individuele zorgaanbieder staat ingeschreven om de besmette persoon die hij behandelt in te lichten over de ziekte of infectie, de potentiële gevaren en de besmettingsgraad voor de omgeving. Het is dan ook merkwaardig dat de minister bij de toelichting van artikel 50 uitdrukkelijk schrijft dat ze hier bewust niet in een sanctie voorziet omdat het niet de bedoeling is om eventuele nalatigheid op dit vlak te sanctioneren. Is de minister dan zo bang voor het medisch korps ? Een beetje meer politieke moed was hier toch wel welkom geweest.

Om een echt performant preventief gezondheidsbeleid te voeren, beschikt Vlaanderen over te weinig bevoegdheden. We hebben enkel dit decreet, dat niet slecht is, hoewel het hier en daar wat ontbreekt aan politieke moed, maar waarvoor het belangrijkste zal zijn dat de regering voldoende geld op tafel legt om het ook volledig te kunnen uitvoeren. Daarvoor is mijn fractie zeker vragende partij. (*Applaus bij het VB*)

De heer Jan Van Duppen : Over het voorliggende ontwerp van decreet is het laatste woord nog niet gezegd. Er is minstens drie jaar aan gewerkt. Het was een van de grote opdrachten van toenmalig minister van welzijn, Mieke Vogels, en het moet dienen om enig decretaal kader te scheppen voor een preventief gezondheidsbeleid in Vlaanderen. In de loop der jaren is onze eigen visie op deze problematiek gewijzigd.

Het centrale thema in het benaderen van preventie is het fenomeen van de angst, de angst voor tal van ziektes, waar de samenleving de laatste jaren mee te kampen kreeg. Toen de commissie milieu en gezondheid in 2001 een forse roundup van de milieutoestand in Vlaanderen maakte, bleek dat de situatie behoorlijk meeviel.

Dit heeft mij en velen onder u tot nadenken en studie aangezet. Vooral de discussie met voormalig minister Vogels over een door haar opgezette vaccinatiedcampagne tegen meningitis type C heeft me heel wat bijgebracht. Begin 2001, ruim voor de meningitishype, vernam ik van een vaccinproducerende firma dat er een vaccin voor type C in Vlaanderen zou aangeboden worden. Op de vraag naar het waarom, voor ogen houdend dat dergelijk type nauwelijks of niet voorkwam in Vlaanderen, antwoordde de betrokkene dat het vaccin in Engeland ontwikkeld was en dat het vroeg of laat in Vlaanderen op de markt zou komen als er een uitbraak van de ziekte optrad. Via veel media-aandacht zou een algemene vaccinatiedcampagne tegen type C dan niet meer tegen te houden zijn. Dit heeft me bijzonder getroffen. Uit dit soort fenomenen blijkt immers dat een beleidsvrouw en de verkozenen des volks in een houdgreep verzeild geraken.

Vrees voor een onzichtbare macht, zonder te beseffen waarom of waarvoor, heet paniek, zegt Hobbes. Degene die het eerst door deze vrees bevangen wordt, heeft altijd een besef van de oorzaak. De anderen rennen echter weg op zijn voorbeeld, terwijl iedereen denkt dat zijn metgezel weet waarom. Deze hartstocht treedt enkel op bij mensen die zich in een menigte bevinden. Het gaat dus om de relatie tussen het individu en

de maatschappij, waarbij de erosie van traditionele instellingen leidt tot een groter individualisme en een zwakker zelfbeeld.

Veranderingen die zich vandaag in de wereld voordoen, zorgen vaak voor angst in een gemoleculariseerde samenleving. Mensen voelen zich niet opgewassen tegen de internationale gebeurtenissen en merken de gevolgen ervan in eigen land. De consensus over normen en waarden is in hoge mate verdwenen, zodat men een nieuwe houvast probeert te vinden in een obsessie met veiligheid en risico's. Zo dragen ouders vaak hun angsten over op kinderen.

De geneeskunde en de preventieve zorgen willen daar echter een oplossing voor bieden. De tussenkomst van mevrouw Merckx over het diabetesverhaal vond ik zeer waardevol. Zo kan men ook de borstkankerscreening bekijken. Enkele kranten gaven de voorbije dagen te kennen dat de respons daarop verschillend is. Luc Bonneux, professor aan de universiteit van Utrecht, stelt dat borstkankerscreening nauwelijks werkt bij jonge vrouwen. Het effect is groter bij oudere vrouwen, maar men moet 1000 vrouwen screenen en minstens 10 jaar opvolgen om één sterfgeval te kunnen voorkomen. Borstkankerscreening steekt volgens professor Bonneux dan nog gunstig af tegen andere vormen van kankerscreening. Bij een interventie geldt de plicht van iedere arts om vooral niet te schaden. Daarom moeten mensen correcte informatie krijgen over de waarde van een diagnose. In een verouderende gemeenschap gaat georganiseerde hypochondrie vaak ten koste van reguliere gezondheidszorg voor de werkelijk zieken en zorgbehoevenden.

Uit gesprekken in de hoorzittingen bleek dat een doorgedreven preventie geen goedkopere genezing met zich meebrengt. Waarom dan de campagne rond borstkankerscreening? Professor Joost Weyler trad de stelling bij dat indien men binnen enkele jaren geen mammografische screening in Vlaanderen heeft ingevoerd, een situatie met overscreening en de onmogelijkheid om te komen tot evaluatie en registratie de regel wordt. Hij stelde verder dat het programma van de borstkankerscreening centraal moet worden georganiseerd. Tot nu toe werd het programmatorisch aspect iets te veel uit het oog verloren. Om deze reden sta ik persoonlijk achter dit decreet.

Het is belangrijk tot een correcte registratie te komen in plaats van verschillende onderzoeken uit te voeren in functie van commerciële banden. Zo werd tijdens de hoorzitting het voorbeeld aangehaald van de relatie tussen baarmoederhalsonderzoek en klantbinding. Om deze farcen in de gezondheidszorg te vermijden, moet een degelijk programma worden opgestart om op een verantwoorde wijze te kunnen screenen.

De laatste weken werden in de pers geruchten verspreid over de opkomende ziekte rachitis. Zo werd een nieuwe zorg voor jonge ouders in het leven geroepen. Hoewel de betrokken professoren geen exacte cijfers konden geven, heeft de pers de bevolking ingelicht. In plaats van op deze wijze paniek te zaaien, had men beter de huis- en kinderartsen degelijk geïnformeerd.

Ieder modern angstsyndroom van deze aard heeft een ernstige ziekte als basis. Naar aanleiding van een incident verspreidt de pers uitgebreid berichten over een bepaalde ziekte. Het publiek wordt angstig en wordt naar de medische sector gedreven, wat beleidsmensen aanspoort hen te helpen. De kritische reactie van de medische wereld die daarop volgt, zal door de pers eveneens worden opgevoerd. Op deze wijze creëert men angst en onzekerheid.

In de jaren tachtig vond er een verschuiving plaats van de traditionele behandeling naar het promoten van technieken die restricties van de individuele vrijheden brachten. Mensen leggen verantwoording af bij de huisarts of de zelfhulpgroep voor inbreuken op een gezonde levensstijl. In de jaren zeventig was er reeds een eerste verschuiving naar individuele verantwoordelijkheid voor ziekte en gezondheid en een toenemende stilte op het vlak van sociale oorzaken van ziekten in commerciële en industriële omgevingen. Studies hebben echter aangetoond dat armoede vaak aan de basis ligt van gezondheidsproblemen. De Engelse New Labour-regering heeft gezondheidspromotie aangewend om sociale controle uit te voeren. Daardoor werd de geneeskunde de belangrijkste bedreiging van de gezondheid. Het medische wezen werd een bureaucratie binnen een rechtstreeks prestatiegericht systeem. Gezondheid werd het doel van menselijk gedrag, zodat dit een onderdrukkende invloed kreeg op het individuele leven.

Geneeskunde is een sociale wetenschap, en politiek is niets anders dan geneeskunde op een grotere schaal. Gezondheidszorg is een klinische praktijk die het belang van sociale factoren moet erkennen en voorrang

moet geven aan de noden van het zieke individu. Politici echter moeten de noden van de maatschappij boven de individuele noden plaatsen.

Een van de meest bedreigende evoluties in onze maatschappij is de erosie tussen de openbare en de private sfeer. Dokters en zorgverstrekkers spelen hierin een zeer belangrijke rol door hun toegang tot het meest intieme aspect van een individu. Geneeskunde moet geherdefinieerd worden zodat men enkel de zieken behandelt en gezonde mensen met rust laat.

Op de politici berust de zware verantwoordelijkheid om de uitvoering van dit decreet in goede banen te leiden. Voluntarisme en energieke gedrevenheid zijn hier uit den boze. Behoedzaamheid moet de grondhouding zijn in het preventieve gezondheidsbeleid van de Vlaamse overheid. De gezondheidsvoorlichting dient in die context omzichtig te worden aangepakt.

Het mooiste denkbare manifest dat we aan de Vlaamse gemeenschap kunnen schenken voor de vele al dan niet vermeende gezondheidsproblemen is : behandel de zieken en laat de gezonden met rust. (*Applaus*)

Minister Adelheid Byttebier : Er is hier wel voluntarisme en gedrevenheid. Men zegt dat dit preventiedecreet zijn oorsprong vindt in de hype die leefde naar aanleiding van de dioxinecrisis. Ik denk dat deze hype nu over is, maar dat we intussen wel stappen vooruit hebben gezet met het preventiebeleid dat de gezonden niet met rust laat.

Sommige tussenkomsten waren ingegeven door de zorg dat we iedereen op elk moment zouden confronteren met mogelijke ziektes. Het tegendeel is waar. Dit decreet is niet ingegeven door angst, wel door de overtuiging dat de Vlaamse Gemeenschap een beleid kan voeren van gezondheidswinst. We willen niet wachten tot de mensen ziek worden om ze dan op kosten van de federale overheid te laten behandelen.

Door de bijzondere wet zijn de gemeenschappen reeds sedert 1980 bevoegd voor de preventieve gezondheidszorg. Tot nog toe hadden we echter alleen een decreet betreffende besmettelijke ziekten. Nu hebben we een kaderdecreet voor een preventief gezondheidsbeleid.

De kracht van dit beleid is dat we het begrip gezondheid zeer ruim bekijken. We gaan werken aan de risicofactoren. De leefstijlfactoren worden expliciet vermeld als een domein waarop kan worden ingegrepen. Het gaat niet alleen om de angst voor de ziekte. Het komt erop aan de mensen de kracht te geven om gezond te blijven. Het gaat om zaken zoals gezond bewegen, gezonde voeding of een effectieve opsporing van ziektes. Tot nog toe hadden we geen kaderdecreet, maar toch hebben we een preventief beleid gevoerd dat vruchten afwerpt.

Na het doorgedreven vaccinatiebeleid tegen meningitis C is het aantal doden teruggevallen van 17 in 2001 naar één enkele dit jaar. Dergelijke cijfers tonen aan welke resultaten een preventief beleid kan opleveren.

Door de beslissing om een medisch milieukundige toe te voegen aan de LOGO's hebben de mensen die vrezen dat een vorm van milieuvervuiling in hun buurt de oorzaak is van hun gezondheidsproblemen, een plaats waar ze met hun zorgen terecht kunnen.

Ook het preventief beleid inzake hart- en vaatziekten en diabetes hoort hierbij, al zijn de behandeling en de revalidatie federale materies. Het kiezen voor leefstijlfactoren impliceert ook samenwerking met andere ministers.

Het begrip gezondheidswinst impliceert niet dat we iedereen in het wilde weg gaan screenen, wel dat we ons hiervoor baseren op wetenschappelijk onderzoek. Zo kan een borstkankerscreening zinvol zijn voor een bepaalde categorie van vrouwen, terwijl de opsporing van astma veeleer zou gebeuren in samenwerking met de leraren lichamelijke opvoeding.

Het voluntarisme en de gedrevenheid zijn er dus wel. Ik hoop dat ik daarvoor de steun kan krijgen van dit parlement. (*Applaus*)

De heer Jan Van Duppen : De tijd zal raad brengen in deze discussie. Ik begrijp dat de minister haar

standpunt herhaalt. Toch durf ik te pleiten voor grote behoedzaamheid. De grote waarheden van vandaag hebben morgen wellicht geen betekenis meer.

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid.

– *De artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

Associatieverdrag met de Arabische republiek Egypte

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Arabische republiek Egypte, anderzijds, de bijlagen I tot VI, de protocollen 1 tot 5 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 juni 2001.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Peter De Ridder, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Arabische republiek Egypte, anderzijds, de bijlagen I tot VI, de protocollen 1 tot 5 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 juni 2001.

– *De artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

Stabilisatie- en Associatieovereenkomst met de republiek Kroatië

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Kroatië, anderzijds, de bijlagen I tot VIII, de protocollen 1 tot 6 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 29 oktober 2001.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Louis Bril, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende instemming met de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Kroatië, anderzijds, de bijlagen I tot VIII, de protocollen 1 tot 6 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 29 oktober 2001.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VERZOEKSCRIFTEN

's Hertogenmolens te Aarschot

Verslag

De voorzitter : Aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport over het verzoekschrift over de 's Hertogenmolens te Aarschot.

De heer Jo Vermeulen, verslaggever, verwijst naar zijn schriftelijke verslag.

Mevrouw Mieke Van Hecke, verslaggever : Principieel verwijs ik niet naar het schriftelijke verslag.

De verzoeker wilde de lethargie van de overheid aanklagen bij het herstellen van een monument waarvan ze de eigenaar is. We hebben een timing overgemaakt van de acties van de diensten Monumenten en Landschappen.

De voorzitter : Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie ? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

Ophaling, verwerking en vernietiging van dierlijke afvalstoffen

Verslag

De voorzitter : Aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening over het verzoekschrift over de ophaling, verwerking en vernietiging van dierlijke afvalstoffen.

De heren Van Looy en Bex, verslaggevers, verwijzen naar het schriftelijke verslag.

Is het Parlement het eens met de conclusies van de commissie ? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Voorlopige vaststelling herziening Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Lachaert, Timmermans, Malcorps en Dirk De Cock betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 28 februari 2003 tot voorlopige vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De bespreking is geopend.

De heer Lachaert, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

Kieskringen voor het Vlaams Parlement

Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie

De voorzitter : Vanmorgen heeft de heer Van Dijck bij motie van orde een voorstel gedaan tot het verlenen van voorrang in commissie aan het voorstel van bijzonder decreet van de heren Van Dijck, Loones en Vandenbroeke houdende wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, wat betreft de kieskringen voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement.

De heer Kris Van Dijck : Over juist 7 maanden en 8 dagen wordt een nieuw Vlaams Parlement verkozen, maar op dit ogenblik weet nog niemand hoe het kiessysteem eruit zal zien omdat een aantal partijen de regels wil wijzigen. Dat is geen blijk van goed bestuur. In bepaalde landen mag één jaar voor de verkiezingen niets meer gewijzigd worden aan het kiessysteem. Waarom vragen we dan voorrang voor ons voorstel van bijzonder decreet ? Omdat we snel moeten handelen als we het systeem alsnog willen wijzigen.

De bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen bevat een lijst van onderdelen van de kieswetgeving waarvoor het Vlaamse en het Waalse Parlement zelf bevoegd zijn. Deze lijst is echter niet statisch. Ze kan worden uitgebreid, maar ook ingekort.

De meerderheid van de Vlaamse partijen wil grotere kieskringen om voortaan apparentering te vermijden. Het Vlaams Parlement is daarvoor bevoegd, maar toch wil men die provinciale kieskringen op federaal niveau invoeren. Daartoe heeft men de steun nodig van de Franstaligen, wat ongetwijfeld tot een koehandel zal leiden. In ruil voor hun steun zullen de MR en het FDF constitutieve autonomie voor het Brussels Gewest eisen. Ik kan me niet voorstellen dat iemand in dit Parlement het daar eens mee is. Dat staat in schril contrast met wat minister-president Somers vandaag in De Tijd verklaart : we moeten blijven ijveren voor meer Vlaamse bevoegdheden.

Ik heb het gevoel dat het Vlaams Parlement in zijn blootje wordt gezet. Als men toch wil onderhandelen met de Franstaligen, kan men dat net zo goed over ernstige zaken doen. Wij willen niet meedoen aan deze federale recuperatie. Omdat we niet willen dat de Franstaligen over ons kiessysteem beslissen, moeten we snel zelf klaarheid scheppen.

De voorzitter : Omdat er in de commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken al enkele voorstellen terzake zijn ingediend, stel ik voor om die allemaal samen onmiddellijk na de begrotingsbespreking te behandelen.

De heer Eric Van Rompuy : De Raad van Europa heeft een resolutie goedgekeurd waarin wordt bepaald dat een kiessysteem niet meer gewijzigd kan worden één jaar voor de verkiezingen. De manipulatie die wij meemaken, is een democratie onwaardig.

Ik begrijp best waarom de heer Van Dijck dit voorstel van bijzonder decreet indient. Er is een akkoord tussen Karel De Gucht en Geert Bourgeois. In ruil voor een overheidsdotatie plaatst de NV-A de provinciale kieskringen op de agenda. Ik vind het overigens sympathiek dat de heer Bourgeois dat niet ontkent.

Omdat wij tegen zijn en tegen blijven, kan dit voorstel van bijzonder decreet alle en maar goedgekeurd worden met de steun van het Vlaams Blok. De heer Dewinter heeft het de laatste tijd moeilijk in eigen rangen, maar kan zich troosten met het besef dat de meerderheid hem nodig heeft. Als het gaat om macht, speelt het cordon sanitaire niet langer mee. De heren De Gucht en Stevaert trekken zich daar niets van aan, maar Agalev staat op enkele dagen van een belangrijk congres.

In plaats van de groene maagdelijkheid terug te vinden, wordt Agalev door de heer Stevaert dieper in zijn web gesleurd. Agalev durft niet tegen te stemmen uit schrik voor de invoering van een kiesdrempel.

Nu wil men dit voorstel dringend behandelen : sp.a is duidelijk bezig met de problemen van de mensen. (*Rumoer*) Men wil dit nu invoeren, minder dan een jaar voor verkiezingen, wat ingaat tegen de adviezen van de Raad van Europa. Daarenboven weet niemand of de Kamer een kiesdrempel of de opvolgers zal invoeren.

Als dit voorstel aanvaard wordt, zal mijn fractie niet langer deelnemen aan de werkzaamheden. Dan heeft u immers andere bondgenoten.

De voorzitter : We vragen wel de behandeling bij voorrang in de commissie, maar na de begrotingsbesprekingen. Een aantal van voornoemde opmerkingen vervallen dus.

De heer Bruno Tobback : Het is vreemd dat men zich beroept op de Raad van Europa die vindt dat wij Franstaligen in de Rand discrimineren. Ik ben tegen de behandeling op dit moment maar steun het voorstel van de voorzitter. Het is misschien niet goed om de kieskringen zo dicht bij de verkiezingen te wijzigen, maar het moet wel zo snel mogelijk gebeuren.

De heer Francis Vermeiren : Het verhaal over de afspraken tussen de heer Bourgeois en de heer De Gucht is uit de lucht gegrepen. Het hindert mij dat de heer Van Rompuy het geweten wil zijn van dit parlement. We zullen het voorstel van de voorzitter steunen.

De heer Jos Stassen : We zullen dat voorstel ook aanvaarden. We zullen ons aan het Vlaamse regeerakkoord houden en hebben geen federale schoonmoeders nodig. Voor de stemming zullen we eerst duidelijkheid moeten hebben over wat er op het federale niveau zal gebeuren.

De heer Filip Dewinter : Het is een keuze tussen pest en cholera. Ofwel wordt de keshervorming behandeld in het federale parlement, ofwel hier, maar wel vlak voor de verkiezingen. Het is beter dat het hier behandeld wordt, elders lopen we het risico dat er andere dossiers aan gekoppeld worden.

De heer Kris Van Dijck : De hervorming zal er komen, dus het is beter ze hier te behandelen. We mogen geen bevoegdheden afstaan, ook niet aan minder democratisch gelegitimeerde betrokkenen. Er is geen groot akkoord tussen N-VA en VLD. De heer Van Rompuy is een bevoorrechte getuige van het feit dat wij niet op de buik gaan voor geld of mandaten. (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy : Uiteraard beslissen we beter zelf, daar gaat het immers niet over. Dit betekent echter dat hier grote onzekerheid zal heersen. We zijn geen kerstekinderen. De provinciale kiesdrempels kunnen slechts ingevoerd worden met een tweederde meerderheid, zonder ons dus met het Vlaams Blok. Het cordon sanitaire moet doorbroken worden om het kiessysteem te wijzigen. Dat is een politieke hypocrisie. Ze denken met dat soort manipulaties de verkiezingen te kunnen winnen. Als er niet gestemd wordt, zullen we blijven zitten, maar dit is een absoluut dieptepunt.

Het is immers duidelijk dat 95 procent van de parlementsleden tegen provinciale kieskringen is. Enkele partijtenoren zullen echter dit parlement overleveren aan de media. Om de kieskringen goedgekeurd te krijgen, zal men echter de prijs van de heer Dewinter moeten betalen. Wij doen niet mee, het cordon sanitaire

ligt nu rondom ons.

De heer Francis Vermeiren : We zijn geen van allen kerstekinderen. Op wie is hypocriet van toepassing ? Is de heer Van Rompuy echt wel tegen de kies hervorming ?

De voorzitter : Is het parlement het eens met de behandeling van de voorstellen bij voorrang in de commissie, maar na de begroting ?

– *Bij door de voorzitter geconstateerde eenparigheid wordt beslist de voorstellen bij voorrang te behandelen in de commissie.*

ONTWERP VAN DECREET

Preventief gezondheidsbeleid

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid.

De heer Francis Vermeiren : Mevrouw De Schepper § om dringende familiale redenen naar huis geroepen en laat zich verontschuldigen.

– *Het ontwerp van decreet wordt, wat de gemeenschapsaangelegenheden betreft, eenparig door de 103 aanwezige leden en, wat de gewestaangelegenheden betreft, eenparig door de 101 aanwezige leden aangenomen.*

VERWELKOMING

De voorzitter : Mag ik uw aandacht vragen voor Zijne Excellentie de heer Soliman Awaad Eman, ambassadeur van de Arabische republiek Egypte, die de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en Egypte komt bijwonen.

Excellency, it is my pleasure to welcome you to the Flemish Parliament. *(Applaus)*

ONTWERPEN VAN DECREET

Associatie tussen de Europese Gemeenschappen en Egypte

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Arabische republiek Egypte, anderzijds, de bijlagen I tot VI, de protocollen 1 tot 5 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 juni 2001.

– *Het ontwerp van decreet wordt, wat de gemeenschapsaangelegenheden betreft, eenparig door de 102 aanwezige leden en, wat de gewestaangelegenheden betreft, eenparig door de 100 aanwezige leden aangenomen.*

Stabilisatie- en Associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en Kroatië

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende instemming met de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Kroatië, anderzijds, de bijlagen I tot VIII, de protocollen 1 tot 6 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 29 oktober 2001.

- *Het ontwerp van decreet wordt, wat de gemeenschapsaangelegenheden betreft, eenparig door de 102 aanwezige leden en, wat de gewestaangelegenheden betreft, eenparig door de 100 aanwezige leden aangenomen.*

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Voorlopige vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van de heren Lachaert, Timmermans, Malcorps en De Cock betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 28 februari 2003 tot voorlopige vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

- *Het voorstel van resolutie wordt met 54 stemmen bij 47 onthoudingen aangenomen*

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES

Niet-naleving van het bestuursakkoord afgesloten tussen de Vlaamse regering, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de Vereniging van de Vlaamse Provincies.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Van der Poorten en De Smet, mevrouw Heeren en de heer Laloo tot besluit van de op 14 oktober 2003 door de heer Van der Poorten in commissie gehouden interpellatie tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de niet-naleving door de Vlaamse regering van het bestuursakkoord afgesloten tussen de Vlaamse regering, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de Vereniging van de Vlaamse Provincies.

De heer Mark Van der Poorten : Met deze motie vragen we dat de bepalingen van het bestuursakkoord tussen de regering, de VVSG en de VVP, nauwgezet nageleefd worden en dat er overleg gepleegd wordt telkens de Vlaamse overheid in een functionele beleidsaangelegenheid regelgeving ontwerpt of beleidsmaatregelen van toepassing maakt op de gemeenten, de OCMW's en de provincies. Dit is recent in een aantal zaken niet gebeurd en dit is door de minister in de commissie toegegeven, waar ze trouwens ook heeft gesteld dat afstelling van het beleid en effectrapportering dienen uit te groeien tot een element van de bestuurscultuur. Deze motie wil de regering daarop verder attenderen en haar daartoe verder aanzetten.

- *De met redenen omklede motie wordt 47 stemmen tegen 54 niet aangenomen*

Schoolinfrastructuur

Hoofdelijke stemmingen

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren De Meyer en Martens, mevrouw Heeren en de heren Vanleenhove en Van Dijck tot besluit van de op 16 oktober 2003 door de heren De Meyer en Van Dijck in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, respectievelijk over besparingsmaatregelen bij de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs en over de investeringen in schoolinfrastructuur.

De heer Jos De Meyer : In haar antwoord op onze interpellatie heeft de minister van onderwijs erkend dat de wachtlijsten bij DIGO bijzonder lang zijn. Zij bedroegen begin september 2003 voor het vrij gesubsidieerd onderwijs niet minder dan 723 miljoen euro en voor het officieel gesubsidieerd onderwijs 132 miljoen euro. In onze motie wijzen we op het belang van moderne en goede schoolinfrastructuur voor de kwaliteit van het onderwijs. Daarom vragen we de in het vooruitzicht gestelde besparingen in 2004 ongedaan te maken. Het is de zoveelste woordbreuk van de Vlaamse regering.

– *De met redenen omklede motie wordt 47 stemmen tegen 55 niet aangenomen*

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Demeulenaere, Van Nieuwkerke, Ramon en De Cock tot besluit van de op 16 oktober 2003 door de heren De Meyer en Van Dijck in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, respectievelijk over besparingsmaatregelen bij de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs en over de investeringen in schoolinfrastructuur.

– *De met redenen omklede motie wordt 56 stemmen tegen 43 bij 2 onthoudingen aangenomen*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen opnieuw bijeen op woensdag 12 november 2003 om 14 uur. (*Instemming*)

– *De vergadering wordt gesloten om 19.52 uur.*

AANWEZIG

Wilfried Aers, Sonja Becq, Jos Bex, André-Emiel Bogaert, Mathieu Boutsen, Louis Bril, Jozef Browaeyts, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Marc Cordeel, Carlo Daelman, Norbert De Batselier, Carl Decaluwe, Veerle Declercq, Dirk De Cock, Frans De Cock, Niki De Gryze, Hilde De Lobel, Ann De Martelaer, Wivina Demeester-De Meyer, Julien Demeulenaere, Jos De Meyer, Johan Demol, André Denys, Herman De Reuse, Johan De Roo, Claudine De Schepper, Bart De Smet, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Gisèle Gardeyn-Debever, Sven Gatz, Jean Geraerts, Jos Geysels, Eloi Glorieux, Brigitte Grouwels, Dominique Guns, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Koen Helsen, Margriet Hermans, Dirk Holemans, Patrick Hostekint, Pieter Huybrechts, Gerald Kindermans, Patrick Lachaert, Boudewijn Laloo, Jan Laurys, Herman Lauwers, Julien Librecht, Marcel Logist, Dominiek Lootens-Stael, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Johan Malcorps, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, André Moreau, Flor Ory, Leo Peeters, Jan Penris, Jean-Paul Peuskens, Stefaan Platteau, Frans Ramon, Dittier Ramoudt, Jan Roegiers, Erna Roosens-Van Wauwe, Freddy Sarens, Johan Sauwens, Cis Schepens, Eddy Schuermans, Guy Sols, Jos Stassen, Felix Strackx, Lucien Suykens, Jacques Timmermans, Bruno Tobback, Jul Van Aperen, Anne Van Asbroeck, Gilbert Van Baelen, Riet Van Cleuvenbergen, Marc van den Abeelen, Dany Vandebossche, Chris Vandembroeke, Luc Van den Brande, Marleen Van den Eynde, Ria Van Den Heuvel, Mark Van der Poorten, Kris Van Dijck, Jan Van Duppen, Ilse Van Eetvelde, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Mieke Van Hecke,

Ingrid van Kessel, Gilbert Vanleenhove, Jef Van Looy, Gracienne Van Nieuwenborgh, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Etienne Van Vaerenbergh, José Verammen, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Miel Verrijken, Robert Voorhamme, Johan Weyts, Paul Wille, Frans Wymeersch.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

Anny De Maght-Aelbrecht, Jan Loones, Karim Van Overmeire, Bob Verstraete : gezondheidsredenen ;

Jacques Devolder : buitenslands ;

Peter De Ridder : ambtsverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

Jaak Gabriels, Steve Stevaert, Walter Vandenbossche.

